

Volop
aandacht voor
samen leven

Eerste bestuursrapportage 2023

cittaslow

**In Echt-Susteren vieren we het goede leven. We zijn met trots een Cittaslow gemeente.
Meer informatie op www.echt-susteren.nl/cittaslow.**

1^e bestuursrapportage 2023

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	5
2.	Samenvatting	7
3.	Bestuursrapportage per programma	9
3.1	Bevolking en bestuur	9
3.2	Openbare orde en veiligheid	11
3.3	Beheer openbare ruimte	13
3.4	Onderwijs	21
3.5	Cultuur en sport	23
3.6	Sociaal domein	29
3.7	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	37
3.8	Omgevingsrecht	39
3.9	Economische zaken en grondexploitaties	41
3.10	Algemene dekkingsmiddelen	45
4.	Overhead	51
5.	Reserves en voorzieningen	57
6.	Begrotingswijzigingen	61
6.1	Begrotingswijziging per programma	61
6.2	Begrotingswijziging restantbudgetten uit reserves	71
6.3	Budgettair neutrale begrotingswijziging	75
7.	Vorbereidingskredieten	77
	Bijlage 1: kaart grondexploitatie	79

1. Inleiding

Met deze 1^e bestuursrapportage 2023 wordt een jaarschijf 2023 gepresenteerd met een nihil saldo.

Structurele doorwerking

De 1^e bestuursrapportage is in principe gericht op bijstelling van het jaar 2023. Toch zijn er een aantal voorstellen die ook een structurele werking hebben. De discussie en de afweging over de inzet van deze financiële middelen vindt pas plaats bij de behandeling van de kadernota 2024.

In de tabel op bladzijde 7 zijn de structurele effecten wel weergegeven. Deze tabel maakt ook deel uit van de kadernota 2024.

Uit de bestuursrapportage vloeit slechts een begrotingswijziging voort voor het jaar 2023. Het meerjarenperspectief wordt niet bijgesteld aan de hand van deze bestuursrapportage. Deze bijstelling moet nog plaatsvinden bij de programmabegroting 2024.

Peildatum

De 1^e bestuursrapportage 2023 kent als peildatum 1 mei 2023.

2. Samenvatting

De bestuursrapportage betreft de bijstelling van de jaarschijf 2023. Echter omdat een aantal voorstellen een meerjarig effect hebben, worden deze eveneens in deze bestuursrapportage meegenomen.

	2023	2024	2025	2026	2027
01. Bevolking en bestuur	-15.000	-	-15.000	-40.000	-30.000
02. Openbare orde en veiligheid	260.000	458.419	458.419	458.419	458.419
03. Beheer openbare ruimte	325.612	373.578	-23.631	-14.000	-199.368
04. Onderwijs	135.400	128.600	128.600	128.600	128.600
05. Cultuur en sport	106	79.230	79.299	79.368	79.437
06. Sociaal domein	74.075	24.374	24.673	24.972	25.271
07. Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000
08. Omgevingsrecht	-150.000	317.828	317.828	317.828	317.828
09. Economische zaken en grond-exploitaties	-	-	-	-	-
10. Algemene dekkingsmiddelen	-1.129.795	-2.639.979	-3.544.666	-3.642.292	-4.172.278
Overhead	493.602	1.090.949	2.364.277	2.364.304	3.044.685
Totaal programma's	-	-161.001	-204.201	-316.801	-341.406

3. Bestuursrapportage per programma

3.1 Bevolking en Bestuur

Wat gaan we doen?

- **3.1.1 Rijbewijzen**

Op basis van het aantal verwachte vernieuwingen van rijbewijzen voor de komende jaren dienen de bedragen structureel te worden aangepast. Het overzicht met verwachte vernieuwingen wordt door de RDW verstrekt. Daarnaast is het sinds oktober 2022 mogelijk om een rijbewijs digitaal te vernieuwen. De opbrengst van deze rijbewijzen is minder dan de opbrengst van de rijbewijzen die aan de balie van het gemeentehuis worden vernieuwd. Momenteel wordt ongeveer 20% van alle rijbewijzen digitaal aangevraagd.

Dit betekent in verband met het rijksaandeel dat afgedragen moet worden de volgende mutaties

2023 € 5.000 meer uitgaven

2025 € 5.000 meer uitgaven

2026 € 10.000 meer uitgaven

2027 € 10.000 meer uitgaven

En de volgende mutaties in de opbrengst aan leges voor de rijbewijzen

2023 € 20.000 meer opbrengsten

2025 € 20.000 meer opbrengsten

2026 € 50.000 meer opbrengsten

2027 € 40.000 meer opbrengsten

- **3.1.2 Uitvoeringprogramma bedrijfsvoering SC MER 2023**

In de begrotingswijziging 2023-2 van het SC MER zijn een aantal posten opgenomen die verwerkt moeten worden in de gemeentelijke begroting. De toename van de bijdrage aan het SC MER als gevolg van de afgesloten cao is apart in deze 1e bestuursrapportage opgenomen, zie 413. De overige posten betreffen in totaliteit voor de drie MER-gemeenten:

- In het UP Financiën is voor het project 'Implementatie nieuw financieel pakket' extra capaciteit buiten de reguliere formatie voorzien. Dit omdat bij de implementatie een beroep wordt gedaan op medewerkers uit de reguliere formatie waardoor hun eigen reguliere werkzaamheden in de knel kunnen komen. Om dit te ondervangen is incidenteel € 90.300 benodigd.
- In het UP HRM zijn voor diverse projecten extra financiële middelen benodigd namelijk € 129.065 incidenteel en daarnaast € 15.000 structureel. Met name bedoeld voor de projecten Kwaliteitsverbetering en Medewerkers onderzoek.
- In het UP Informatisering zijn voor diverse projecten extra financiële middelen benodigd namelijk € 557.700 incidenteel en daarnaast € 53.310 structureel vanaf 2023 en vanaf 2024 € 132.060 structureel. Met name bedoeld voor projecten op het vlak van veiligheid, techniek en dienstverlening, zoals cyberweerbaarheid, vervanging sjabloongenerator en doorontwikkeling Microsoft 365.

Het effect van voornoemde posten programma Bedrijfsvoering voor de gemeente Echt-Susteren is: Incidenteel voor 2023 € 252.240. Dit bedrag wordt gedekt uit de reserve SC MER Bedrijfsvoering. Structureel is € 184.915 nodig vanaf 2023. Hiervan betreft € 117.200 cao 2023. Dit is separaat verwerkt. Het verschil ad € 67.715 (€ 184.915 minus € 117.200) wordt gedekt uit de stelpost toekomstige verplichtingen algemene uitkering.

Vanaf het jaar 2024 is structureel nodig € 347.926. Hiervan betreft € 267.421 cao 2023 en 2024. Dit is separaat verwerkt. Het verschil ad € 80.505 (€ 347.926 minus € 267.421) wordt gedekt uit de stelpost toekomstige verplichtingen algemene uitkering.

Voor het programma Bestuur & Organisatie is incidenteel een bedrag ad € 8.311 (exclusief cao) nodig voor het project aanpassing van de gemeenschappelijke regeling. Ook dit bedrag wordt gedekt uit de reserve SC MER Bedrijfsvoering.

Wat mag het kosten?

Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027
3.1.1 Rijbewijzen rijksaandeel	5.000		5.000	10.000	10.000
3.1.1 Leges rijbewijzen	-20.000		-20.000	-50.000	-40.000
3.1.2 Bijdrage SC MER UP 2023 BV incidenteel	252.240				
3.1.2 Bijdrage SC MER UP 2023 BV structureel	67.715	148.220	148.220	148.220	148.220
3.1.2 Bijdrage SC MER UP 2023 B&O	8.311				
3.1.2 Onttrekking reserve SC MER BV	-260.551				
3.1.2 Stelpost toekomstige ontwikkelingen AU	-67.715	-148.220	-148.220	-148.220	-148.220
TOTAAL	-15.000	-	-15.000	-40.000	-30.000

3.2 Openbare orde en veiligheid

Wat gaan we doen?

- 3.2.1 Bijdrage Veiligheidsregio Limburg-Noord (VRLN)

De begroting 2023 en 2024 van de Veiligheidsregio Limburg-Noord geeft een aantal mutaties waardoor bijstelling van onze begroting 2023 en volgende jaren vereist is.

Loon- en prijsstijging 2023

De onderhandelingen over een arbeidsvoorwaardenakkoord voor het personeel in dienst van de Veiligheidsregio's voor 2023 e.v. heeft op 28 februari 2023 tot een principeakkoord geleid. Bij de VRLN zal sprake zijn van een gemiddelde loonkostenstijging van 9,54%. De werkgever heeft nadrukkelijk rekening gehouden met de bijzondere omstandigheden (inflatie) en de effecten daarvan op de koopkracht voor het personeel. Daarnaast zijn in de secundaire arbeidsvoorwaarden voorstellen opgenomen die kostenverhogend uitpakken voor VRLN, te weten: vergoeding woon-werkverkeer is nieuw voor de VRLN en een verhoging van de vergoeding voor thuiswerken en gebruik internet. De inschatting is dat deze secundaire effecten leiden tot € 435.000 meerkosten.

Over de invoering van een vroegpensioen/RVU (Regeling Vervroegde Uittreding) en een regeling voor ontheffing nachtdiensten gaan partijen in overleg zodat voor 1 mei 2023 concrete voorstellen voorliggen. De totale meerkosten lonen bedragen in 2023 € 3.068.000 – het aandeel van onze gemeente bedraagt € 177.000.

In 2022 zijn de prijzen door de leveranciers van VRLN aangepast. Het effect daarvan wordt in 2023 zichtbaar. Het Kabinet heeft aangegeven bij Voorjaarsnota 2023 het accres in het gemeentefonds te verhogen om de doorwerking van de prijsstijging 2022 op te vangen. De VRLN neemt het percentage van de accresverhoging in het gemeentefonds als uitgangspunt voor een begrotingswijziging. Bovenstaande loon- en prijsstijging wordt via een begrotingswijziging 2023 vertaald in de begroting 2023 en deze wijziging heeft een structurele doorwerking naar 2024.

Voor onze gemeente bedraagt het aandeel in de prijsstijging 2023 € 83.000 zodat de bijdrage aan de VRLN met in totaal € 260.000 toeneemt vanaf 2023.

Loon- en prijsstijging vanaf 2024

Voor begroting 2024 sluiten de VRLN aan bij de door het Algemeen Bestuur vastgestelde indexeringssystematiek.

In de kaderbrief 2024 is de gemeentelijke bijdrage aangepast:

- indexatie loonstijging 2024 3,3% ten bedrage van € 1,3 miljoen en
- indexatie materiële kostenstijging 5,9% ten bedrage van € 1,4 miljoen.

De indexatiepercentages in de kaderbrief voor begroting 2024 zijn afgeleid van de Macro Economische Verkenning (MEV) van het Centraal Planbureau (cijfer september 2022). In de lijn van de door Algemeen Bestuur vastgestelde indexeringssystematiek vindt op basis van het Centraal Economisch Plan (cijfer maart 2023) bijstelling in de ontwerp begroting 2024 plaats.

Met deze loon- en prijsstijging is voor onze gemeente een bedrag gemoeid van € 159.000 vanaf 2024.

Versterking Medische milieukunde

Verontreinigingen van de leefomgeving (milieuverontreinigingen zoals bodem, lucht, water en kwaliteit van het binnenklimaat, veehouderij) en klimaatverandering worden door instanties als de WHO gezien als de grootste bedreigingen voor de volksgezondheid. Deze bedreigingen kunnen zich op de lange termijn uiten, maar ook tijdens een incident. Het werkveld medische milieukunde binnen de GGD Limburg-Noord is met de komst van de Omgevingswet en nieuwe thema's, zoals klimaatverandering, energietransitie, verduurzaming en gezonde leefomgeving aan versterking toe.

Het taakgebied is kwetsbaar ingericht gezien de ambities van de GGD. Op dit moment worden de werkzaamheden door 1 vakspecialist gezondheid (milieugezondheidskunde) en 1 medewerker medische milieukunde uitgevoerd. Daarnaast is het team niet operationeel actief in de bestrijding van incidenten door het ontbreken van een Gezondheidskundig Adviseur Gevaarlijke Stoffen (GAGS). Deze taak is tegen betaling belegd bij de GGD Zuid-Limburg.

Om de rol van Medische Milieukunde te versterken, is het structurele budgettaire kader vanaf 2024 verhoogd met € 150.000. het aandeel van onze gemeente hierin bedraagt € 9.000 vanaf 2024.

Structureel tekort op budget kapitaallasten materieel brandweer

Vanaf 2015 is bekend dat het in de regionalisering van de brandweer overgedragen budget voor de kapitaallasten te laag is. Vrijwel direct na de regionalisering is begonnen de brandweezorg efficiënter te organiseren. De slagkracht en de hieraan gerelateerde capaciteit aan materieel is in de afgelopen jaren telkens weloverwogen naar beneden bijgesteld. Daarnaast is in 2017 een egalisatiereserve voor de kapitaallasten gevormd. De technologische ontwikkeling kent een hoog tempo. Voor een doelmatige inrichting van de brandweezorg is het noodzakelijk het materieel tijdig te vervangen en daarbij te anticiperen op de technologische vernieuwing. Daarnaast is de prijsontwikkeling in deze sector hoog. Op groot transport, tankautospuiten maar ook communicatie apparatuur zijn prijsstijgingen tot wel 30% ten opzichte van vijf jaar geleden. Om het structurele tekort dat ontstaat op te vangen wordt het budget voor de dekking van de kapitaallasten stapsgewijs verhoogd met een bedrag van € 1.048.000 in 2027. Voor de begroting 2024 betekent dit een extra bijdrage van € 524.000. Met deze aanvullende bijdrage vanaf 2024 is het tevens mogelijk de innovatie van het materieel te versnellen. De hogere bijdrage bedraagt in 2024 € 32.000 en loopt op naar ongeveer € 60.000 in 2027.

Ingroeimodel Verdeelsleutel Jeugdgezondheidszorg

Met ingang van begrotingsjaar 2017 is een systematiek voor verdeling van de kosten van de gemeenschappelijke regeling over de deelnemende gemeenten van toepassing. Deze systematiek maakt voor de kosten van Veiligheid (Brandweezorg, Crisisbeheersing en GHOR) gebruik van de objectieve verdeelcriteria in het gemeentefonds. Voor de Publieke Gezondheid is het aantal inwoners maatgevend en voor de jeugdgezondheidszorg het aantal inwoners tot 18 jaar in combinatie met twee beleidsindicatoren die relevant zijn voor de inzet van de jeugdgezondheidszorg. De nieuwe verdeelsleutel voor de jeugdgezondheidszorg geldt vanaf begrotingsjaar 2022. Om de herverdeeleffecten te verkleinen wordt een ingroeimodel van 4 jaar gehanteerd. In 2023 wordt 50% van het verschil verrekend, oplopend tot 100% in de begroting 2025. Voor onze gemeente betekent dit een lagere bijdrage van € 1.000.

Samengevat:

De hogere bijdragen vanaf 2023 zijn gesplitst over de onderdelen brandweezorg en GGD. Voor 2023 is de totale toename € 260.000 en vanaf 2024 € 458.419.

Wat mag het kosten?

Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027
3.2.1 bijdrage veiligheidsregio	26.017	26.017	26.017	26.017	26.017
3.2.1 bijdrage veiligheidsregio	145.606	145.606	145.606	145.606	145.606
3.2.1 bijdrage veiligheidsregio	88.377	88.377	88.377	88.377	88.377
3.2.1 bijdrage veiligheidsregio		10.444	10.444	10.444	10.444
3.2.1 bijdrage veiligheidsregio		126.900	126.900	126.900	126.900
3.2.1 bijdrage veiligheidsregio		61.075	61.075	61.075	61.075
Totaal	260.000	458.419	458.419	458.419	458.419

3.3 Beheer openbare ruimte

Wat gaan we doen?

- **3.3.1 Bomennota**

Ongeveer een jaar geleden is de gemeente gestart met de actualisering van de gemeentelijke bomennota die in juli 2023 voor behandeling in de raad is voorzien. In de huidige begroting is voor het onderdeel bomennota een jaarlijks bedrag van € 23.000 opgenomen. Dit bedrag is niet meer toereikend om maatregelen ter behoud dan wel versterking van bestaande structuren te bekostigen. Denk aan bijvoorbeeld conservering monumentale lanen, zoals laan Abdij Lilbosch en vergoedingen voor tegemoetkoming in het beheer en onderhoud van waardevolle bomen (deel uitmakend van de waardevolle bomenlijst voor particuliere boomeigenaren). In de huidige bomennota is op aanvraag door de eigenaar van een waardevolle boom een bijdrage van € 25 per boom, per jaar mogelijk. Het streven is om deze ondersteuning binnen de actualisatie van het bomenbeleid/bomennota te continueren. De kosten voor het onderhoud van bomen is echter de afgelopen jaren (door prijsopdrijvende effecten zoals brandstoffen, loonstijgingen) flink gestegen. Voorgesteld wordt dit budget structureel te verhogen met € 15.000. Dit bedrag is enerzijds opgebouwd uit een doorrekening van het aantal particuliere eigenaren van een waardevolle boom (ca. 250 st. a € 30) en anderzijds een verhoging van het investeringsbudget om onze waardevolle en monumentale structuren te versterken/behouden.

- **3.3.2 Klimaatadaptieve maatregelen Olmstraat**

In 2022 is de gemeente gestart met een onderzoek in de Olmstraat in Echt. Achtergrond en aanleiding hiervoor waren de overlastkwesties bomen, water en verhardingen die in deze straat spelen. Op basis hiervan zijn voorbereidende onderzoeken verricht en is een participatietraject met aanwonenden gestart om onderzoek te doen naar mogelijke oplossingen.

Op basis van aandachtspunten is het volgende onderscheid te maken in water, verhardingen, groen en verkeer. Integraal zijn deze onderwerpen dan ook als geheel verder onderzocht en samengevat in een schetsontwerp/maatregelplan met bijbehorende budgetraming. Op 6 november 2022 heeft het college reeds via het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) ingestemd om middelen hiervoor beschikbaar te stellen met als doel regenwater in de Olmstraat af te koppelen van het riool. De naastgelegen groenstrook zal nieuw worden ingericht zodat regenwater kan worden opgevangen en ruimte heeft om te infiltreren in de ondergrond. Aangezien de maatregelen qua omvang en problematiek groter zijn dan vooraf ingeschat (ad. € 195.000), zijn aanvullende dekkingsmiddelen nodig. Voorgesteld wordt een gelijke verdeling qua belasting over riool € 65.000 (deze ruimte is gevonden binnen de bestaande exploitatiebudgetten), verhoging storting voorziening wegen € 65.000 en verhoging groenbudget € 65.000.

- **3.3.3 Bomenonderhoud indexering**

Omdat uitvoering van onderhoudsmaatregelen voor 2021 niet structureel werd uitgevoerd is binnen het onderhoudsbudget bomen 1 keer per 3 jaar € 10.000 minder opgenomen. Conform het huidige contract vindt constant onderhoud plaats en dient deze € 10.000 jaarlijks beschikbaar te zijn. Daarnaast bedraagt de landelijke indexering conform het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) voor 2023 tussen de 8-10%. Het onderhoudsbudget is niet toereikend om de jaarlijkse inspecties, nadere technische onderzoeken, snoei, kap- en aanplant uit te kunnen voeren. Om te kunnen voldoen aan de (juridische) zorgplicht moet het bomenbestand, op basis van onderzoeksresultaten, worden onderhouden. Daarom wordt voorgesteld het beschikbare onderhoudsbudget bomen met 10% te indexeren (bomenonderhoud € 15.000 en wegbeplantingonderhoud € 5.000) en 1 x per 3 jaar het budget met € 10.000 te verhogen.

- **3.3.4 Indexering onderhoudscontract groen**

De landelijke indexering conform het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) bedraagt voor 2023 tussen de 8-10%. Het huidige onderhoudsbudget is niet toereikend om het reguliere groenonderhoud uit te voeren. Om uitvoering van het groenonderhoud te kunnen continueren wordt voorgesteld het beschikbare onderhoudsbudget groen met 10% te verhogen. Dit betekent voor onderhoud openbaar groen een verhoging van € 140.000 in totaal.

- **3.3.5 Nazorg 1 miljoenbomenplan**
Op basis van het 1 miljoen bomenplan worden in 2023 ruim 350 bomen geplant. In de aanplantopdracht zijn 6 watergeef beurten opgenomen binnen de beschikbare middelen (subsidie provincie en eigen middelen gemeente), dit is niet voldoende. Voor het aanslaan van de aanplant zijn voor 2023 en 2024 nog minimaal 6 watergeef beurten per jaar noodzakelijk voor een jaarlijks geschat bedrag van € 20.000. Het onderhoudsbudget is niet toereikend om de jaarlijkse nazorg en vervanging uit te kunnen voeren. Voorgesteld wordt het beschikbare onderhoudsbudget bomen voor 2023 en 2024 met € 20.000 te verhogen.
- **3.3.6 Herinrichting spooreplacement Susteren**
De gemeente Echt-Susteren is samen met ProRail bezig met een onderzoek naar de mogelijkheden voor een transformatie van het voormalig spooreplacement in Susteren. In het kader van de tweede bestuursrapportage 2022 heeft de raad een bedrag van € 100.000 aan voorbereidingskosten beschikbaar gesteld. € 10.000 om te besteden in 2022 en € 90.000 om te besteden in 2023. In 2022 is voor een bedrag van € 1.397 aan kosten gemaakt. Het resterend bedrag van € 8.603 (in eerste instantie bestemd voor 2022) is in de reserve kwaliteit verbeterende projecten buitengebied gebleven. Voorgesteld wordt om dit restant in 2023 wederom beschikbaar te stellen voor de herinrichting van het spooreplacement ten laste van de reserve kwaliteit verbeterende projecten
- **3.3.7 Voorziening wegen (Beheer en onderhoud)**
In de door de raad vastgestelde nieuwe Wegbeheernota 2022-2026 is berekend dat in deze periode ten minste € 1.275.000 nodig is om het gewenste kwaliteitsniveau "Basis" te kunnen continueren. In de begroting 2023 -2027 is structureel € 1.100.000 beschikbaar voor onderhoud wegen. Door uitbreiding van het te beheren areaal, de prijsstijgingen van materiaal en uitvoeringskosten wordt voorgesteld de storting in de voorziening wegen structureel tot en met 2026 te verhogen met € 175.000 en in 2024 een extra dotatie te doen van € 400.000 (een en ander conform de goedgekeurde weg- en beheernota in de raadsvergadering 18-1-2023).
- **3.3.8 Wegen algemene opbrengsten**
In verband met verhoogde bijdrages van derden, reparaties van door hun veroorzaakte schades aan wegen (Enexis, WML en overige aannemers en nutsbedrijven) wordt voorgesteld dit budget structureel te verhogen met € 50.000. Een en ander wordt veroorzaakt door hogere doorberekeningen als gevolg van prijsstijgingen. Deze verhoging wordt overgeheveld naar de voorziening wegen omdat de kosten verantwoord worden op de voorziening wegen.
- **3.3.9 Vrijgevallen bijdrage buurtbus**
Per 12 december 2022 is de nieuwe dienstregeling van Arriva van start gegaan. Met ingang van deze nieuwe dienstregeling is de buurtlijnbus komen te vervallen. Met het vervallen van deze buurtlijnbus, verzorgd door de buurtbusvereniging kernen Echt, is ook de subsidie aan deze buurtbusvereniging komen te vervallen (€ 9.100).
- **3.3.10 Afvalbegroting**
Als gevolg van een nieuwe aanbesteding inzamelen afval wordt de hele afvalbegroting herverdeeld. Na inzet van de voorziening (€ 150.000) conform raadsvergadering december 2022 en eventueel ook een onttrekking van het resterende deel in de voorziening (€ 68.000) blijft echter een negatief resultaat op totaal afval in de begroting staan van € 171.230, dat dus in het algemeen resultaat van de totale gemeente valt. Het totaal van € 171.230 bestaat uit een hogere aanbesteding ten opzichte van bestaande kosten in de begroting, prijsindexeringen, hogere opbrengsten (geprognostiseerd door BsGW) en een correctie op de primitieve begroting. Met de stijging van de kosten van BsGW is ook reeds rekening gehouden (€ 5.554). Waarbij aangetekend wordt dat ten tijde van deze opstelling een stijging in de salarissen niet is meegenomen omdat deze nog niet bekend is. Als deze stijgen wordt de impact op het totale resultaat nog hoger. De voorziening afvalinzameling is nagevoeg uitgeput. Om toch een buffer te creëren voor onverwachte tegenvallers wordt voorgesteld een dotatie van € 200.000 te doen aan deze voorziening ten laste van de reserve vermindering kapitaallasten.

- **3.3.11 Riool kosten en opbrengsten**

Zoals in de kadernota is bepaald is het uitgangspunt dat de kosten van riolering gedekt worden uit de opbrengsten rioolrecht. De praktijk was echter dat de opbrengst rioolrecht niet voldoende was om de kosten voor 100% te dekken. Hierdoor moesten vanuit de algemene middelen dekkingsmiddelen worden ingezet. In januari 2023 is het nieuwe gemeentelijk rioleringsplan door uw raad vastgesteld. Hieruit vloeit voort dat de opbrengst rioolrecht voldoende is en dat de inzet van de algemene middelen niet meer noodzakelijk is. De storting ad € 72.522 kan achterwege blijven. Vanaf 2023 wordt jaarlijks € 165.000 ten laste gebracht van de voorziening riool. De opbrengst rioolrecht neemt toe met € 5.861 en € 198.135 (totaal € 203.996).

- **3.3.12 Inrichting Molenstraat Roosteren**

In juni 2020 is een gebiedsvisie Roosteren opgesteld met daarin verschillende deelprojecten gedefinieerd. In de uitvoering van de deelprojecten worden nieuwe of niet specifiek benoemde knelpunten ook aangepakt.

In de uitvoering van Rijksbeleid zijn in de Molenstraat 2 woningen gelegen onder hoogspanningsleidingen opgekocht en afgebroken. Van de twee vrijgekomen percelen is er 1 opgekocht, een tweede ligt braak. Voor de inrichting hiervan is de gemeente verantwoordelijk. In samenspraak met de inwoners van Roosteren is een ontwerp gemaakt met speeluitleidingen, wandelmogelijkheden, zitgelegenheid en aandacht voor ecologie en biodiversiteit. In 2022 is hiervoor budget bestaande uit de opbrengst van de verkoop van het aangrenzende perceel en een aanvullend budget voor landschapsinrichting beschikbaar gesteld. Uit de aanbesteding is gebleken dat er voor de herinrichting € 20.000 extra budget nodig is. Vanwege de beperkte geldigheid van de offerte en het anders vervallen van de beschikbare budgetten is in december 2022 opdracht verleend voor de inrichting van het terrein. De ontbrekende € 20.000 is tijdelijk gedekt uit voor Project Roosteren beschikbare MIP-gelden.

Voorgesteld wordt nu een budget bij te ramen ter dekking van de gemaakte kosten voor de inrichting van de Molenstraat in Roosteren.

- **3.3.13 Inrichting parkeervoorziening Visserweert**

In juni 2020 is er een gebiedsvisie Roosteren opgesteld met daarin verschillende deelprojecten gedefinieerd. In de uitvoering van de deelprojecten worden nieuwe of niet specifiek benoemde knelpunten ook aangepakt.

De inwoners van Visserweert hebben aangegeven hinder te ondervinden van doorgaand verkeer, ondanks een verbod, en langparkeerders. Het idyllische karakter van het plaatsje heeft wel een toeristische aantrekkingskracht. Middels een parkeervoorziening aan de rand van Visserweert worden toeristen en recreanten gefaciliteerd zonder dat er overlast is voor de inwoners.

Naar aanleiding van de wateroverlast in juni 2021 is het waterschap Limburg voornemens om een voorziening aan te leggen voor het plaatsen van een waterpomp, die in gebruik kan worden genomen bij hoog water.

Door beide zaken integraal te benaderen ontstaat een koppelkans. Het aandeel in de kosten voor de aanleg van de parkeervoorziening zijn € 35.000. Voorgesteld wordt nu een budget bij te ramen ter dekking van de gemaakte kosten voor de inrichting van een parkeervoorziening in Visserweert.

- **3.3.14 Indexering en SAAS kosten Geo software en aanschaf software DSO**

Het cluster Geo heeft voor de uitvoering van hun dagelijkse werkzaamheden softwarepakketten in gebruik waarvan de onderhoudskosten door inflatie sterk zijn gestegen.

Om uitvoering van reguliere Geo taken te continueren is een verhoging van het beschikbare onderhoudsbudget software met 8% nodig (€ 10.000).

Veel bureaus waarbij de gemeente software afneemt gaan over van lokale installatie bij de gemeente (On-premises) naar SAAS (Software-as-a-Service).

Bij deze oplossing zijn licenties anders geregeld, vinden de updates automatisch plaats en hoeft geen eigen beheer meer uit gevoerd te worden. De software staat elders in een Cloud omgeving.

In 2023 worden 2 grote softwarepakketten voor het beheer van de openbare ruimte en de basisregistraties voor adressen en gebouwen en grootschalige topografie geüpdatet naar SAAS dat een extra verhoging voor het budget betekent van € 21.500.

Het cluster Geo heeft veel koppelingen tussen verschillende aanbieders van software, landelijke voorzieningen en andere overheidsdiensten. Deze koppelingen liepen voorheen rechtstreeks. Echter in het kader van data beveiliging zijn deze overgeheveld naar een service bus waardoor het datatransport nu beter beveiligd is.

De extra kosten jaarlijks van € 5.500 komen ten laste van de gemeente.

Door de komst van de nieuwe omgevingswet is de Archiefmodule van Tercera aangeschaft om een rechtstreekse koppeling te realiseren tussen het digitale stelsel omgevingswet en het archief, deze uitbreiding kost jaarlijks € 3.000.

Dit betekent in totaal voor Geo een verhoging van het budget met € 40.000 structureel.

- **3.3.15 Aanvraag middelen klimaat- en energiebeleid**

Specifieke Uitkering (SPUK) Lokale Aanpak Isolatie

De gemeente s voornemens om gebruik te maken van de Specifieke Uitkering (SPUK) Lokale Aanpak Isolatie die beschikbaar wordt gesteld door het Rijk. De gemeente kan deze SPUK aanvragen om slecht geïsoleerde woningen met (energielabel D, E, F of G) te isoleren (ontzorgingsprogramma). Voor gemeente Echt-Susteren is een maximaal budget beschikbaar van € 747.712 voor maximaal 512 woningen voor de jaren 2023 en 2024. (In een Kamerbrief van 17 maart 2023 wordt gesproken over ophoging van het aantal woningen naar in totaal 757 woningen (€ 1.460 per woning). Dit bedrag is vastgesteld op basis van:

- het aantal slecht geïsoleerde woningen in de gemeente;
- inkomens met het risico op energiearmoede binnen de gemeente.

De gemeente is voornemens om de middelen aan te vragen in 2023.

De verwachting is dat deze middelen medio 2023 worden toegekend. De middelen zullen niet eerder worden ingezet voor het isoleren van woningen dan nadat de subsidie is beschikbaar.

Regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE)

Op 27 februari 2023 is de Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE) gepubliceerd. Het kabinet trekt tot en met 2025 € 1,04 miljard uit om gemeenten en provincies te ondersteunen bij hun rol in de uitvoering van het klimaat- en energiebeleid, zodat zij kunnen beschikken over de benodigde kennis, expertise én uitvoeringscapaciteit. De bedragen per gemeente en provincie zijn vastgesteld. Gemeenten en provincies kunnen de uitkering voor uitvoeringskosten voor het klimaatbeleid tussen 3 en 28 april 2023 aanvragen bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). Onze gemeente heeft de aanvraag tijdig ingediend en begin mei 2023 is de beschikking van toekenning ontvangen.

Voor onze gemeente is toegekend:

2023 € 620.097

2024 € 625.722

2025 € 631.347

De bedragen moeten verantwoord worden via de Sisa-bijlage bij de jaarrekening. Middelen die niet besteed zijn, moeten aan het rijk worden terugbetaald.

- **3.3.16 Programma centrum Echt**

Conform de laatst vastgestelde nota 'Reserves en voorzieningen 2021' wordt de reserve majeure projecten ingezet voor o.a. het programma centrum Echt. Ten behoeve van de (lopende) infra-werkzaamheden in het kader van dit programma wordt voorgesteld voor de jaarschijf 2023 een aanvullend krediet ter hoogte van € 522.000 op te voeren met als dekkingsmiddel bovengenoemde reserve.

Ter dekking van de betreffende afschrijvingslasten wordt ten laste van de reserve majeure projecten een aanvullende storting gedaan in de dekkingsreserve afschrijvingslasten investeringen ter hoogte van die € 522.000. De afnemende rentelasten ter hoogte van € 10.440 in 2024 komen ten laste van de exploitatie.

- **3.3.17 Programma centrum Echt KLC2 subsidie**

Op 16 november 2022 hebben de gemeente Echt-Susteren en de provincie Limburg de '2e Samenwerkingsagenda Versterken centra, kernen en wijken gemeente Echt-Susteren' getekend. Deze samenwerkingsagenda is vervolgens verder uitgewerkt en op basis daarvan is een subsidie van € 1.100.000 aangevraagd bij de provincie Limburg uit het kader Kwaliteit Limburgse Centra (KLC). Het subsidiebedrag wordt breed ingezet voor de realisatie van het Programma Centrum Echt. Daarbij kan worden gedacht aan de realisatie van infrastructurele werken, aan de kwaliteitsverbetering van de openbare ruimte, aan strategische verwervingen, aan sloop en/of transformatie van leegstaande (winkel)panden en aan verplaatsingen van winkels die op dit moment buiten het kernwinkelgebied liggen naar een locatie binnen het kernwinkelgebied. Voorgesteld wordt om de voor de realisatie van het Programma Centrum Echt beschikbaar te stellen middelen (€ 1.100.000) en bijbehorend dekkingsmiddel (de provinciale KLC-subsidie) gesplitst op te nemen in de begroting 2023. € 77.500 wordt opgenomen onder programma Economische Zaken en Grondexploitaties als exploitatiebudget voor strategische verwervingen, sloop en/of transformatie en verplaatsingen. Een bedrag van € 1.022.500 wordt opgenomen als infrastructureel investeringskrediet. Afhankelijk van de concrete bestedingen kunnen de betreffende baten (de KLC2-subsidie) en de lasten via de bestuursrapportages in de daarbij passende vorm worden omgezet in andersoortige investeringskredieten dan wel exploitatiebudgetten. Het exploitatiebudget en investeringskrediet zullen niet eerder worden besteed dan dat de KLC2 subsidie is beschikt.

- **3.3.18 Projectontwikkelingen Dieteren**

In het hoofdlijnenakkoord zijn ontwikkelingen voor Dieteren opgenomen. In 2022 is de uitbreiding van de tennisvoorzieningen in Dieteren met padel hieraan toegevoegd. Het is belangrijk dat verschillende ontwikkelingen elkaar aanvullen om de leefbaarheid van Dieteren te behouden en waar mogelijk te verbeteren.

De verschillende ontwikkelingen zijn op 15 mei 2023 gepresenteerd aan de commissie omgeving en deze worden nog besproken met verschillende belanghebbenden. Naast stimuleren van woningbouw (inbreiding als uitbreiding) wordt in de plannen ingezet op een versterking van de maatschappelijke structuur door de ontwikkeling van een sport- en activiteitenpark. Dit door het betrekken van het tussengebied tussen het voetbalpark en het tennisterrein. Door de ontsluiting via de Maaseikerweg te laten lopen ontstaat niet alleen een totaal park maar wordt de dorpskern van Dieteren ook ontlast met verkeer met bestemming tennispark en/of kinderopvang. De Louerstraat wordt meer een fietsstraat, zoals deze ook bedoeld is. Ook wordt ingezet op uitbreiding van de wandelroutes. Hierin wordt gekeken naar een koppelkans met de lang gevraagde uitbreiding van de bestaande visvijver. In deze ontwikkeling wordt educatie aan jongeren over natuur meegenomen.

De verouderde groenstructuren en het onduidelijke parkeren in Corneliushof staan ook op de lijst van dringende aandachtspunten. Bij de aanpak van onderhoud en vervanging aan het openbaar groen in Corneliushof wordt ook gekeken naar een optimalisatie van de parkeerfaciliteiten waardoor een beperkt aantal parkeerplaatsen zou kunnen worden toegevoegd.

Onder de inwoners is behoefte aan duidelijkheid over de ontwikkelingen in Dieteren. Om te voorkomen dat na overeenstemming met de burgers voorgenomen ontwikkelingen geen voortgang kunnen hebben omdat er geen budget/krediet beschikbaar is wordt voorgesteld een krediet van € 350.000 ten behoeve van de grondverwerving, € 400.000 voor de aanleg van wegen, natuur en landschap en een budget van € 250.000 ten behoeve van herinrichting openbaar groen en parkeerfaciliteiten in Corneliushof.

Voorgesteld wordt om de herinrichting van het openbaar groen Corneliushof te dekken uit de reserve vermindering kapitaallasten, waarbij voor 2023 een bedrag van € 150.000 wordt geraamd en voor € 2024 € 100.000. Voor de grondverwerving en de aanleg van wegen, natuur en landschap wordt voor 2024 een krediet beschikbaar gesteld van respectievelijk € 350.000 en € 400.000. De lasten voor het krediet van € 350.000 voor de grondverwerving beperken zich tot rentelasten (€ 7.000). De kapitaallasten voor het krediet van € 400.000 bedragen uitgaande van een afschrijvingstermijn van 50 jaar en rente 2% € 16.000.

- **3.3.19 Voorziening riool (beheer en onderhoud)**

Enkel tekstueel toegelicht

Voor de uitvoering van het project Heerweg e.o./ Kleefstraat e.o. is in 2019 een claim gelegd op de voorziening riool (zie voorstel Z18/001240 / D - 1982). Dit project is nagenoeg afgerond en de eind-

termijn wordt op korte termijn afgehandeld. Op de claim resteert na betaling van de eindtermijn een bedrag van ca. € 300.000. Voor het programma centrum Echt worden diverse aanpassingen aan het riool getroffen. Tijdens de uitvoering blijken extra aanvullende werkzaamheden (o.a. alternatieve bemaling, afvoer asbest uit de riolsleuf) noodzakelijk om een aantal van deze aanpassingen te kunnen realiseren. Voorgesteld wordt om het restant van de claim van het project Heerweg e.o./Kleefstraat e.o. in te zetten voor de kosten van deze extra aanvullende maatregelen op het project programma centrum Echt. Hieruit volgt geen mutatie omdat de kosten rechtstreeks van de voorziening worden gebracht.

Wat mag het kosten?

Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027
3.3.1 Bomennota, werken derden	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000
3.3.2 Openbaar groen, werken derden	65.000				
3.3.2 Wegen algemeen, onderhoud wegen	65.000				
3.3.3 Wegen algemeen, bomenonderhoud	25.000	15.000	15.000	25.000	15.000
3.3.3 Wegen algemeen, wegbeplanting	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
3.3.4 Groen onderhoud, integraal bestek	130.000	130.000	130.000	130.000	130.000
3.3.4 Wegen algemeen, integraal bestek	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
3.3.5 Wegen algemeen, 1 mln. Bomen plan	20.000	20.000			
3.3.6 Spooreplacement	8.603				
3.3.6 Spooreplacement	-8.603				
3.3.7 Voorziening wegen verhogen onderhoud	175.000	575.000	175.000	175.000	0
3.3.8 Wegen, opbrengsten derden	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000
3.3.8 Wegen, opbrengsten derden	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
3.3.9 Subsidie buurtbus vervallen	-9.100	-9.100	-9.100	-9.100	-9.100
3.3.10 Afval herverdeling	171.230	3.756	3.756	3.756	3.756
3.3.10 Dotatie voorziening afval	200.000				
3.3.10 Reserve verminderling kapitaallasten	-200.000				
3.3.11 Riool opbrengsten en kosten	-72.522	-72.522	-72.522	-72.522	-72.522
3.3.11 Riool opbrengsten en kosten	-5.861	-5.861	-5.861	-5.861	-5.861
3.3.11 Riool opbrengsten en kosten	-198.135	-198.135	-198.135	-198.135	-198.135
3.3.11 Riool opbrengsten en kosten	-165.000	-165.000	-165.000	-165.000	-165.000
3.3.12 Budget inrichting Molenstraat Roosteren	20.000				
3.3.13 Budget inrichting parkeervoorziening Visserweert	35.000				
3.3.14 Diverse aanvullingen pakketten	40.000	40.000	40.000	40.000	40.000
3.3.15 Uitgaven Specifieke Uitkering (SPUK) Lokale Aanpak Isolatie	747.712				
3.3.15 Inkomsten Specifieke Uitkering (SPUK) Lokale Aanpak Isolatie	-747.712				
3.3.15 Uitgaven Regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE)	620.097	625.722	631.347		
3.3.15 Inkomsten Regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE)	-620.097	-625.722	-631.347		
3.3.16 Wegen rente		10.440	10.231	10.022	9.814
3.3.16 Wegen afschrijvingen		10.440	10.440	10.440	10.440
3.3.16 Reserve afschrijvingslasten investeringen		-10.440	-10.440	-10.440	-10.440
3.3.16 Reserve majeure projecten	-522.000				
3.3.16 Reserve afschrijvingslasten investeringen	522.000				

3.3.17 Programma centrum Echt, versterken centra,kernen, wijken etc	77.500				
3.3.17 KLC2 subsidie	-77.500				
3.3.17 Programma centrum Echt, versterken centra,kernen, wijken etc	1.022.500				
3.3.17 KLC2 subsidie	-1.022.500				
3.3.18 Rente krediet infrastructuur projectontwikkeling Dieteren			8.000	7.840	7.680
3.3.18 Afschr krediet infrastructuur projectontwikkeling Dieteren			8.000	8.000	8.000
3.3.18 Rente krediet grondverwerving projectontwikkeling Dieteren			7.000	7.000	7.000
3.3.18 Herinrichting groen Corneliushof Dieteren	150.000	100.000			
3.3.18 Reserve vermindering kapitaallasten	-150.000	-100.000			
Totaal	325.612	373.578	-23.631	-14.000	-199.368

Investerings

Investerings	2023	2024	2025	2026	2027
3.3.16 Centrum Echt aanvulling F2 (wegen)	522.000				
3.3.18 Aanleg infrastructuur projectontwikkeling Dieteren		400.000			
3.3.18 Grondverwerving projectontwikkeling Dieteren		350.000			
Totaal	522.000	750.000	-	-	-

3.4 Onderwijs

Wat gaan we doen?

- **3.4.1 Correctie raming rente nieuwe investeringen Connect college**

In de 2e bestuursrapportage 2022 heeft een aanpassing van de ramingen plaatsgevonden in verband met het feit dat er nog geen start is gemaakt met de renovatie van het Connect college. Hierbij zijn de lasten van rente en afschrijving verlaagd in verband met het doorschuiven van de investeringen. Bij het aframen van de rente is hierbij per ongeluk uitgegaan van de voorcalculatorische rente in plaats van de omslagrente zoals deze is opgenomen in de activastaat van de begroting 2023. Hierdoor is er teveel afgeraamd. Dit wordt nu gecorrigeerd. Dit betekent een nadeel van € 30.800 in 2023 en een voordeel van € 2.400 vanaf 2024.

- **3.4.2 Leerlingenvervoer**

Leerlingenvervoer schoolbezoek

De verordening leerlingenvervoer is een open einderegeling, waarbij de kosten afhankelijk zijn van het aantal te vervoeren leerlingen, het aantal scholen waar naar vervoerd dient te worden, de afstand naar de betreffende scholen en terug en tot slot de mogelijkheden van het combineren van het vervoer met leerlingen van andere gemeenten. Het leerlingenvervoer wordt georganiseerd samen met andere Midden-Limburgse gemeenten om de kosten zo laag mogelijk te houden. In 2022 bedroegen de kosten van het leerlingenvervoer € 587.000. De kosten waren in 2022 hoger dan geraamd, mede omdat de vervoerder abusievelijk bij berekenen van de kosten geen rekening had gehouden met instaptijd. Dit is in 2022 gecorrigeerd. Voor 2023 is een bedrag begroot van € 540.000. Gelet op de werkelijke kosten over 2022, waarbij rekening is gehouden met instaptijd, en voorts rekening houdende met een prijsindex van 13,7%, worden de kosten voor 2023 geraamd op € 667.000. Een toename ten opzichte van het begrote bedrag met € 127.000. In 2023 ontvangt de gemeente t.b.v. het leerlingenvervoer van Oekraïense leerlingen en (vooralsnog) voor de periode van 1 januari tot aan de zomervakantie een decentralisatie-uitkering. De hoogte van de uitkering is nog niet bekend, maar deze wordt geraamd op € 25.000.

Leerlingenvervoer bewegingsonderwijs

Het bewegingsonderwijs is een verplicht vak in het primair onderwijs. De gemeente regelt voor de scholen de accommodatie en organiseert - daar waar dat vanwege afstand nodig is - het vervoer. Voor het schooljaar 2022-2023 heeft een aantal basisscholen minder uren bewegingsonderwijs afgenomen dan waar ze volgens de regeling aanspraak op kunnen maken. Dit betekent dat er voor de periode van 1 januari tot 1 augustus 2023 minder vervoer hoeft te worden ingezet. Ook heeft het positief meedenken van scholen en vervoerder voor het zo efficiënt mogelijk organiseren van het vervoer bijgedragen aan de lagere vervoerskosten. De lagere vervoerskosten bedragen voor de periode 1 januari tot 1 augustus 2023 €16.000.

- **3.4.3 Onderwijsachterstandenbeleid**

Ter uitvoering van het onderwijsachterstandenbeleid (OAB) ontvangt de gemeente van het rijk jaarlijks een specifieke uitkering (SPUK). In de gemeentebegroting is voor 2023 rekening gehouden met een bedrag van € 605.616. In 2022 bedroeg de SPUK € 623.631. De uitkering wordt jaarlijks door het rijk berekend op basis van CBS indicatoren. Het CBS berekent voor alle kinderen van 2,5 tot 4 jaar en basisschoolleerlingen hoe groot het risico op een onderwijsachterstand is op basis van zijn of haar achtergrond kenmerken. Er wordt daarbij gekeken naar onder meer:

- het opleidingsniveau van beide ouders;
- het herkomstland van de moeder;
- de verblijfsduur van de moeder in Nederland;
- het gemiddelde opleidingsniveau van alle moeders op de school;
- of de ouders in de schuldsanering zitten.

Voor 2023 is de SPUK op basis van de door het CBS berekende achterstand score voorlopig vastgesteld op € 533.203. Een afname met een bedrag van € 72.413. Dit tekort dekken we op rekeningbasis door het laten vrijvallen van het tekort uit de post vooruitontvangen rijksbijdrage onderwijsachterstandenbeleid.

Reserve

'Onderwijsachterstandenbeleid'

Omdat de cijfers achter de achterstand score niet beschikbaar zijn, is het moeilijk aan te geven waarmee een stijging of daling van de achterstandsscore en daarmee de SPUK verband houdt. Omdat voor 2024 eenzelfde bedrag aan SPUK wordt verwacht, wordt voorgesteld om vanaf 2023 voor het 'Onderwijsachterstandenbeleid' een reserve in te richten. Het gemeentelijk budget voor onderwijsachterstandenbeleid bestaat voor 2023 uit de SPUK ad. € 533.203, de decentralisatie-uitkering 'Voorschoolse voorziening peuters' van € 48.938 en een bedrag van € 49.202 'eigen middelen'. De laatst genoemde twee bedragen zijn samengebracht in de post 'subsidieprogramma professionele instellingen'. In totaliteit is dus voor 2023 € 631.343 beschikbaar. Tot een aantal jaren terug was er een reserve voor het onderwijsachterstandenbeleid beschikbaar, maar deze is vanwege een toename van de SPUK gedurende de afgelopen jaren opgeheven. We zien nu een afname van de rijksvergoeding en de ontwikkeling dat de rijksvergoeding niet in voldoende mate meegroeit met de kosten. Voorgesteld wordt om het bedrag dat aan het einde van het jaar op de post 'subsidieprogramma professionele instellingen' overblijft toe te voegen aan een nieuw te vormen reserve 'Onderwijsachterstandenbeleid'; dit om toekomstige tekorten op te vangen. Voorgesteld wordt dit te formaliseren bij de herziening van de nota reserves en voorzieningen in het najaar van 2023.

- **3.4.4 Onderwijshuisvesting: OZB schoolgebouwen**

Ingevolge artikel 5.22 van de Wet voortgezet onderwijs 2020, vergoedt de gemeente de OZB van een schoolgebouw aan het schoolbestuur. Voor de gebouwen van het Connect College is in de begroting rekening gehouden met een bedrag van € 46.000. De werkelijk OZB-aanslag betrof een bedrag van € 49.522. De begroting dient derhalve te worden bijgesteld met € 3.600.

- **3.4.5 Asfaltverwijdering De Springdonk**

Het terrein gelegen naast de Springdonk is verontreinigd met asfalt. Het perceel is eigendom van de gemeente en in bruikleen gegeven bij de Springdonk. De asfaltverwijdering kost € 15.000.

Wat mag het kosten?

Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027
3.4.1 Rente kapitaallasten voortgezet onderwijs	30.800	-2.400	-2.400	-2.400	-2.400
3.4.2 Leerlingenvervoer schoolbezoek	127.000	127.000	127.000	127.000	127.000
3.4.2 Bijdrage leerlingenvervoer Oekraïense leerlingen	-25.000				
3.4.2 Leerlingenvervoer bewegingsonderwijs	-16.000				
3.4.3 Rijksbijdrage onderwijsachterstandenbeleid	72.413				
3.4.3 Vrijval vooruitontvangen rijksbijdrage onderwijsachterstandenbeleid	-72.413				
3.4.4 OZB belasting voortgezet onderwijs	3.600	4.000	4.000	4.000	4.000
3.4.5 Asfaltverwijdering De Springdonk	15.000				
Totaal	135.400	128.600	128.600	128.600	128.600

3.5 Cultuur en Sport

Wat gaan we doen?

• 3.5.1 Btw-sportvrijstelling SPUK aanvraag 2022

Per 1 januari 2019 is de btw-sportvrijstelling verruimd. Dit heeft kostenverhogende gevolgen, omdat de btw op activiteiten rond sportaccommodaties en bevordering van sportbeoefening niet meer kunnen worden teruggevorderd in de aangifte omzetbelasting. Om de gevolgen van de gewijzigde btw-wetgeving te compenseren is voor gemeenten onder andere de SPUK-regeling in het leven geroepen. In plaats van de aangifte omzetbelasting kunnen gemeenten de btw op sportzaken terugvorderen via de SPUK-regeling. De in de begroting 2023 opgenomen bedragen zijn gebaseerd op de SPUK aanvraag 2022. Naar aanleiding van de SPUK aanvraag 2023 worden de ramingen aangepast. Hierdoor ontstaan de volgende mutaties met per saldo een budgettair voordeel van € 14.413. Terugdraaien oude ramingen SPUK 2022

Lasten	€ 57.762 -/-
Baten	€ 69.774
Opvoeren nieuwe ramingen SPUK 2023	
Lasten	€ 217.728
Baten	€ 244.153 -/-

Totaal mutaties lasten	€ 159.966
Totaal mutaties baten	€ 174.379
Totaal saldo mutaties	€ 14.413 -/-

• 3.5.2 Akoestische maatregelen sporthallen Echt en Nieuwstadt

Naar aanleiding van klachten van gebruikers is een onderzoek ingesteld naar de ruimteakoestiek (geluidmeting/nagalmtijd) in de sporthallen In de Bandert Echt en de Sijrp Nieuwstadt. De meetgegevens hebben aangetoond dat de gemiddelde nagalmtijd ruim boven de gestelde eisen zit. Voor het gebruik van een sporthal zijn door de Koninklijke Vereniging voor Lichamelijke Opvoeding (KVLO) eisen gesteld aan de maximale nagalmtijd van een sporthal/gymzaal.

Om de nagalmtijd binnen de eisen te krijgen zal er absorptiemateriaal moeten worden toegepast. Het meest effectief is om deze absorptie tegen de lage wanddelen toe te passen. Hiervoor zijn panelen ontwikkeld welke tegen de lage wanddelen kunnen worden toegepast (de panelen zijn balvast). De kosten van het aanbrengen van dergelijke panelen in beide sporthallen vergen een investering van € 134.000. Uitgaande van afschrijving in 20 jaar en rente 2% bedragen de kapitaallasten € 9.380.

• 3.5.3 Bibliotheekwerk - Kinderkrant

Bibliotheekwerk

Voor de subsidiëring van het bibliotheekwerk is in de begroting 2023 rekening gehouden met een budget van € 552.000. Voor 2023 is aan Stichting De Domijnen een subsidie verleend van € 534.869. De raming wordt verlaagd met € 17.131.

Kinderkrant

Al een aantal jaren wordt door de Stichting Kindermedia Midden-Limburg in Roerdalen en Roermond t.b.v. de basisscholen en scholen voor speciaal onderwijs voor de leerlingen van groep 5 t/m 8 jaar een kinderkrant uitgebracht (8 edities per jaar). Hiervoor ontvangt de stichting een subsidie van de genoemde gemeenten. Deze kinderkrant wordt door de scholen, leerlingen en ouders goed ontvangen. In de kinderkrant komen landelijke en lokale onderwerpen aan bod die passen binnen de leefwereld van deze kinderen. De krant wordt niet alleen door de kinderen gelezen en met de leerkracht in de klas besproken. De kinderkrant wordt ook gelezen door ouders/verzorgers die moeite hebben met lezen. Met de kinderkrant worden kinderen gestimuleerd te lezen en wordt een bijdrage geleverd aan de taalontwikkeling en meningsvorming van kinderen én van laaggeletterde ouders/verzorgers. Verder beoogt de kinderkrant met artikelen over lokale onderwerpen kinderen meer te betrekken bij hun eigen dorp en wijk. De kinderkrant leert kinderen om te gaan met media en mediawijsheid. Het voornemen is om deze kinderkrant ook in onze gemeente uit te rollen en hiervoor een subsidie te verlenen aan de Stichting Kindermedia Midden-Limburg. Ook de gemeente

Maasgouw heeft het voornemen om gelijk met Echt-Susteren met de kinderkrant te starten. Voor 2023 wordt € 3.750 geraamd uitgaande van een half jaar en vanaf 2024 wordt jaarlijks € 7.500 geraamd.

- **3.5.4 Energiekosten evenementenkasten en Cultuurhuis Edith Stein**

Als gevolg van de energiecrisis zijn de elektriciteits- en gasprijzen enorm gestegen. Voor 2023 worden de begrote bedragen voor de evenementenkasten en het Cultuurhuis Edith Stein bijgesteld. Op basis van het energieverbruik 2022 en het nieuwe tarief in 2023 is een inschatting gemaakt van de totale kosten.

Voorgesteld wordt om het budget voor de elektriciteitskosten van het Cultuurhuis bij te stellen met € 8.000. Het budget voor het gasverbruik wordt bijgesteld met € 9.000.

Het budget voor de elektriciteitskosten van de kermis wordt bijgesteld met € 13.000.

Het budget voor de elektriciteitskosten van de evenementenkasten wordt bijgesteld met € 13.000.

De verwachting is dat de gas- en elektriciteitsprijzen weer stabiliseren en normaliseren, waardoor de bijstelling (voorlopig) alleen in 2023 wordt verwerkt.

Voor de stijging van de energieprijzen is een stelpost opgenomen in de begroting waaruit deze bijstellingen gedekt kunnen worden.

- **3.5.5 Kunstwerk project De Valk**

Kunst in de openbare ruimte vormt een belangrijk deel van ons cultureel erfgoed. In het kader van het project de Valk wordt de plaatsing van een kunstwerk voorbereid, zulks ter verfraaiing van de entree aan de Noorderpoort. In de begroting zijn geen middelen opgenomen voor de bekostiging van dit kunstwerk. De kosten van een kunstwerk worden geraamd op € 20.000 en kunnen worden gedekt uit de budgettaire ruimte op de raming voor muziekonderwijs.

- **3.5.6 Lokale omroep**

De subsidie voor de lokale omroep wordt gebaseerd op het bedrag dat de gemeente voor dit doel ontvangt via het gemeentefonds. Voor de subsidiëring van de lokale omroep is in de (meerjaren)begroting rekening gehouden met een bedrag van jaarlijks € 23.000. Het bedrag in het gemeentefonds bedraagt voor 2023 € 1,53 per huishouden (was € 1,43 in 2022). Uitgaande van 15.289 huishoudens (+37 huishoudens t.o.v. 2022), is de subsidie voor 2023 berekend op € 23.392, bijna € 400 meer dan begroot. Met dit bedrag dient de begroting voor 2023 te worden verhoogd. Aanvullend wordt voorgesteld om het budget voor 2024 met € 2.000 te verhogen en daarna jaarlijks met € 1.000, vanwege een verwachte jaarlijkse groei van het bedrag per huishouden in het gemeentefonds en van het aantal huishoudens.

- **3.5.7 Samenvoeging subsidiebudgetten Stichting Kruisen en Kapellen**

In de begroting staan twee subsidiebudgetten opgenomen voor de subsidiëring van de Stichting Kruisen en Kapellen. Het betreft een jaarlijks subsidie en een bijdrage voor de instandhouding van de Rochus Kapel. Voorgesteld wordt deze budgetten samen te voegen.

- **3.5.8 Subsidie Stichting Beeldentuin Suëstra**

Beeldentuin Suëstra is eigendom van de gemeente. De Stichting Beeldentuin Suëstra zorgt voor de instandhouding en het beheer van de Beeldentuin en ontwikkelt activiteiten ter bevordering van de naamsbekendheid van de Beeldentuin. De stichting is voor de instandhouding van de Beeldentuin aangewezen op een bijdrage van de gemeente, sponsoring en acties. Voorgesteld wordt om de stichting met ingang van 2023 een jaarlijks subsidie te verstrekken van € 1.500 voor de instandhouding van de Beeldentuin. Voorgesteld wordt om de totale subsidieverhoging ad € 1.500 te dekken via het budget Muziekonderwijs.

- **3.5.9 Verhoging subsidies Platsspektakel en Kultkefee**

Het Platsspektakel is qua programmering en organisatie gewijzigd. Behalve het evenement op de zaterdag vindt zondags een Optochtbal op de Plats plaats. De Stichting Echt Feesten heeft de organisatie van deze activiteiten overgenomen van de Stichting Platsspektakel. Het subsidie aan de Stichting wordt verhoogd van € 2.000 naar € 2.500. De Stichting Kultkefee organiseert vanaf 2016 huiskamercocnerten en ontvangt hiervoor een gemeentelijke bijdrage van € 1.000. Volgens de stichting staat deze bijdrage niet meer in verhouding met de kosten welke de organisatie van de ac-

tiviteiten met zich meebrengt. De subsidie aan de stichting wordt verhoogd van € 1.000 naar € 2.000. Voorgesteld wordt om de totale subsidieverhoging ad € 1.500 te dekken via het budget Muziekonderwijs.

- **3.5.10 Toplaag renovatie tennisbanen Nieuwstadt**

Onderzoek heeft uitgewezen dat de top laag van de 3 gravel tennisbanen te Nieuwstadt vervangen moet worden. De gravel is door gebruik fijn van structuur geworden, waardoor sprake is van verdichting van de top laag (inclusief lavalag). Door deze verdichting blijft water op de banen staan.

Met het oog op de bespeelbaarheid van de banen tijdens het tennisseizoen 2023 is op basis van verkregen extern advies haast geboden met top laagrenovatie. De kosten van deze renovatiewerkzaamheden bedragen € 53.000. Vanwege de spoedeisendheid zijn deze kosten betaald uit het onderhoudsbudget sportterreinen. In het investeringsprogramma is geen rekening gehouden met deze uitgave. De lasten worden gedekt door inzet van de reserve vermindering kapitaallasten.

- **3.5.11 Krediet verleding verlichting voetbalvelden 3e tranche**

In 2019 t/m 2021 is de functionaliteit van de verlichtingsinstallaties van de voetbalvelden en tennisbanen via twee tranches verduurzaamd, verled en verbeterd. Door veranderingen in de richtlijnen voor het voetbal competitie- en trainingswezen en de hiervan het gevolg zijnde aanpassing van de standaardinrichting van voetbalvelden is een derde, afrondende tranche nodig. Onduidelijk is of wederom gebruik kan worden gemaakt van de landelijke BOSA-regeling ("Stimulering bouw en onderhoud van sportaccommodaties"). Tevens vindt nog onderzoek plaats naar de constructie van de diverse verlichtingsinstallaties. In afwachting van deze gegevens is voor de gefaseerde uitvoering van de verleding voorshands een investering bedrag van € 100.000 nodig voor de uitvoering van de derde tranche. Uitgaande van een afschrijvingstermijn van 20 jaar en rente 2% bedragen de kapitaallasten € 7.000.

- **3.5.12 Evenementenlocaties**

In het kader van de doelstellingen op het gebied van evenementen is het gewenst dat de gemeente beschikt over locaties waar evenementen in diverse vormen kunnen plaatsvinden.

Er is gekozen voor drie evenementenlocaties binnen de gemeente te weten: het evenemententerrein aan de Bandert, het Cultuurhuis Edith Stein en de nieuwe hal van het Connect College. Deze locaties zijn al aangewezen en grotendeels gerealiseerd. Thans dienen deze locaties afgerond te worden en optimaal geschikt gemaakt te worden voor multifunctioneel gebruik.

Op basis van de thans beschikbare gegevens zijn hiervoor de volgende investeringen noodzakelijk:

- Connect College en Cultuurhuis Edith Stein (binnenaccommodaties): € 285.000

- Evenemententerrein De Bandert (buitenaccommodatie): € 515.000

Totale investering € 800.000

Uitgaande van afschrijving in 20 jaar en rente 2% bedragen de kapitaallasten voor de evenementenlocatie binnenaccommodaties € 19.950. Voor de evenementelocatie buitenaccommodatie bedragen de kapitaallasten uitgaande van afschrijving in 25 jaar en rente 2% € 30.900. De totale kapitaallasten bedragen € 50.850.

- **3.5.13 Vervanging jeu de boulesbaan Nieuwstadt**

Het gemeentelijk beleid is er op gericht om elke kern te voorzien van een of meerdere jeu de boules banen en dit met als doel om zoveel mogelijk inwoners aan het sporten en bewegen te krijgen en te houden. Inmiddels zijn in nagenoeg alle kernen jeu de boules banen gerealiseerd. Hiervan wordt intensief gebruik gemaakt. In Nieuwstadt moet de huidige baan nodig worden vervangen door een nieuwe voorziening. De aanlegkosten van een nieuwe baan bedragen € 25.000. Met de aanleg van deze nieuwe baan wordt in onze gemeente ruimschoots in de behoefte aan jeu de boules mogelijkheden voorzien.

• **3.5.14 Subsidie Music Night**

De Music Night is een jaarlijks, niet meer weg te denken evenement in het centrum van Echt. Bij de Music Night ligt het accent op live muziek, zowel binnen als buiten. Het evenement is gratis toegankelijk en trekt duizenden bezoekers uit onze gemeente en ver daar buiten. De organisatie wordt de laatste jaren geconfronteerd met stijgende gagekosten van muzikanten en verminderde deelname van horecagelegenheden. Om het voortbestaan van Music Night te kunnen garanderen is een gemeentelijke bijdrage nodig. De instandhouding van het evenement wordt van belang geacht voor het behoud van de aantrekkingskracht van het centrum van Echt, het zorgt voor passieve en actieve cultuurparticipatie en sluit goed aan op het gedachtengoed van Cittaslow. Voorgesteld wordt aan de organisatie van het evenement met ingang van 2023 op grond van de 'Subsidieregeling evenementen Echt-Susteren 2015' een jaarlijks evenementensubsidie van € 2.500 te verlenen.

Wat mag het kosten?

Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027
3.5.1 Div fcl's bruterij i.v.m. SPUK aanvraag BTW	159.966				
3.5.1 Rijksbijdrage SPUK BTW	-174.379				
3.5.2 Rente investering akoestische maatregelen sporthal Echt/Nieuwstadt		2.680	2.546	2.412	2.278
3.5.2 Afschrijving investering akoestische maatregelen sporthal Echt/Nieuwstadt		6.700	6.700	6.700	6.700
3.5.3 Subsidie bibliotheek	-17.131				
3.5.3 Subsidie kinderkrant Stg. Kindermedia Limburg	3.750	7.500	7.500	7.500	7.500
3.5.4 Straatmarkten - elektriciteit	13.000				
3.5.4 Kermis - elektriciteit	13.000				
3.5.4 Cultureel centrum Plats 1 - elektriciteit	8.000				
3.5.4 Cultureel centrum Plats 1 - gasverbruik	9.000				
3.5.4 Stelpost toekomstige verplichtingen AU	-43.000				
3.5.5 Kunstwerk project De Valk (culturele projecten)	20.000				
3.5.5 Subsidie muziekonderwijs (aframing ter dekking kunstwerk De Valk)	-20.000				
3.5.6 Subsidie lokale omroep	400	2.000	3.000	4.000	5.000
3.5.7 Culturele activiteiten en evenementen	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
3.5.7 Stichting kruisen en kapellen	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
3.5.8 Subsidie beeldentuin Suestra	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500
3.5.8 Subsidie muziekonderwijs (aframing ter dekking subs beeldentuin Suestra)	-1.500	-1.500	-1.500	-1.500	-1.500
3.5.9 Subsidie Platsspektakel en Kultkefee	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500
3.5.9 Subsidie muziekonderwijs (aframing ter dekking subs Platsspektakel Kultkefee)	-1.500	-1.500	-1.500	-1.500	-1.500
3.5.10 Renovatie toplaag tennisbanen Nieuwstadt	53.000				
3.5.10 Reserve vermindering kapitaallasten	-53.000				
3.5.11 Rente investering verleding verlichting voetbalvelden 3e tranche (krediet € 100.000)		2.000	1.900	1.800	1.700
3.5.11 Afschrijving investering verleding verlichting voetbalvelden 3e tranche (krediet € 100.000)		5.000	5.000	5.000	5.000

3.5.12 Rente investering evenementenlocaties binnenaccommodaties (krediet € 285.000)		5.700	5.415	5.130	4.845
3.5.12 Afschrijving investering evenementenlocaties binnenaccommodatie € 285.000)		14.250			
			14.250	14.250	14.250
3.5.12 Rente investering evenementenlocatie buitenlocatie (krediet € 515.000)		10.300	9.888	9.476	9.064
3.5.12 Afschrijving investering evenementenlocatie buitenaccommodatie € 515.000)		20.600			
			20.600	20.600	20.600
3.5.13 Vervanging jeu de boulesbaan	25.000				
3.5.14 Subsidie Music Night	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500
Totaal	106	79.230	79.299	79.368	79.437

Investerings

Investerings	2023	2024	2025	2026	2027
3.5.2 Investering akoetische maatregelen sporthallen Echt/Nieuwstadt	134.000				
3.5.11 Krediet verleding verlichting voetbalvelden 3e tranche	100.000				
3.5.12 Investering evenementenlocatie binnenaccommodatie	285.000				
3.5.12 Investering evenementenlocatie buitenaccommodatie	515.000				
Totaal	1.034.000	-	-	-	-

3.6 Sociaal domein

Wat gaan we doen?

- **3.6.1 Projectinitiatief buurtplekken van de toekomst Echt**

In Echt loopt een projectinitiatief om te komen tot de aanleg van onder andere georganiseerde speelvoorzieningen. Ook andere leefbaarheidsaspecten op het gebied van bewegen, ontmoeten en gezondheid gaan mogelijk een plek krijgen in het project. De aanpak sluit naadloos aan bij het nieuwe beleid buurtplekken dat het oude speelruimtebeleid gaat vervangen. In de lijn van het beleidsplan buurtplekken wordt een investeringssubsidie van maximaal € 50.000 verstrekt op basis van 70% financiering door gemeente en 30% door de initiatiefnemer (de rechtspersoon). De voorbereidingen zijn opgestart en naar verwachting kan eind 2023 de realisatiefase beginnen. Na realisatie zal de initiërende organisatie op basis van het nieuwe beleid in aanmerking komen voor een exploitatiesubsidie (voornamelijk voor het dekken van de afschrijving en het organiseren van activiteiten), de definitieve omvang is nog niet bekend maar wordt vooralsnog begroot op € 10.000 per jaar.

- **3.6.2 Schade en indexering speelplaatsenplan**

Door vandalisme is eind 2022 schade ontstaan aan diverse speeltoestellen bij de georganiseerde speeltuin op de Markies de Schenkweg in Nieuwstadt. Binnen de subsidieregeling is geen volledige dekking mogelijk. Afgesproken is dat 50% (€ 2.000) van de herstelkosten wordt betaald door de gemeente. Daarnaast bedraagt landelijke indexering conform het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) voor 2023 tussen de 8-10%. Het huidige onderhoudsbudget is niet toereikend om het reguliere onderhoud aan en vervanging van speeltoestellen uit te voeren. Om uitvoering in 2023 te kunnen continueren wordt voorgesteld het beschikbare onderhoudsbudget speelplaatsenplan met 10% te indexeren (onderhoud speelvoorzieningen € 3.000).

Daarnaast wordt het huidige beleid herzien. Voor georganiseerde speelvoorzieningen wordt middels subsidie voorzien in afschrijving en vervanging. Voor de gemeentelijke voorzieningen wordt hier niet in voorzien. Gezien de noodzaak voor vervanging in verband met levensduur en technische staat (om de veiligheid te garanderen) wordt voorgesteld het budget speelplaatsenplan vanaf 2024 te verhogen met € 20.000. Uit een evaluatie van de jongerenvoorziening in Leisurepark de Bandert (skatebaan en balspelvoorziening) met de georganiseerde gebruiksgroep is de nadrukkelijke wens gekomen om de skatebaan qua gebruikswaarde te verbeteren. Hiervoor dient aan een zijde een landplaats van beton aangeheeld te worden. De kosten van deze verbetering bedragen eenmalig € 25.000.

- **3.6.3 Subsidie DUMAVA MFC Roosteren**

In de 2e bestuursrapportage 2022 is krediet beschikbaar gesteld voor de verduurzaming en het uitvoeren van groot onderhoud van gemeenschapshuis MFC Roosteren. Als dekking voor het beschikbare krediet is een bedrag van € 298.950 uit de reserve revolverende investeringen gereserveerd in afwachting van toekenning van DUMAVA subsidie. We hebben € 301.673 subsidie toegekend gekregen. Deze subsidie wordt ten gunste van het krediet gebracht. Het bedrag dat we extra hebben ontvangen (€ 2.723) wordt toegevoegd aan het krediet. Dit betekent dat de geraamde onttrekking uit de reserve revolverende investeringen voor € 298.950 kan worden teruggestort in deze reserve en dat ook de reserve afschrijvingslasten investeringen wordt verlaagd met dit bedrag.

Door de subsidie in mindering te brengen op het krediet worden de kapitaallasten lager en ook de jaarlijkse onttrekking uit de reserve kapitaallasten. Per saldo resteert een voordeel ter hoogte van de geraamde rentekosten over € 296.227 (in 2023 is dit € 5.925).

- **3.6.4 Beschermd Wonen/Maatschappelijke Opvang**

Per 1 januari 2022 zijn de 14 Noord- en Midden-Limburgse gemeenten gaan samenwerken om inwoners met complexe problematiek lokaal te ondersteunen en waar nodig van een passende beschikking Wmo te voorzien. Bij de overheveling van de taken is tevens een budget beschikbaar per gemeenten om de basisvoorzieningen te versterken om te voorkomen dat inwoners beschermd wonen of maatschappelijk opvang nodig hebben, alsmede er voor zorg te dragen dat maximaal wordt gestreefd naar inclusie van elke inwoner met complexe problematiek. Dit budget is voortge-

komen uit een tegoed op de begroting beschermd wonen. De meerjarige inkomsten en uitgaven zijn per abuis nog niet opgenomen in de begroting. Voorgesteld wordt om de inkomsten en uitgaven budgettair neutraal meerjarig te ramen.

- **3.6.5 Budget verenigingsondersteuner**

Dekking voor de personele kosten voor de inzet van 1 FTE verenigingsondersteuner/ondersteuner Wijkteams/Huiskamers is voorzien in Programma 6 Sociaal Domein. Deze dekking dient structureel overgeheveld te worden naar het personele budget. Het gaat om een bedrag van € 59.950 in 2023 (kosten maart tot en met december), € 73.650 in 2024, € 76.025 in 2025 en € 78.400 in 2026 en verder.

- **3.6.6 Gebundelde uitkering (BUIG)**

Gemeenten ontvangen van het rijk een gebundelde uitkering (BUIG) voor het bekostigen van de uitkeringen in het kader van de Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz 2004 (levensonderhoud startende ondernemers) en voor de inzet van loonkostensubsidie. Voor 2023 is inmiddels een voorlopige uitkering ontvangen van € 6.456.669, waarvan € 504.575 voor de dekking van de loonkostensubsidie. Voorgesteld wordt om de voorlopige uitkering voor 2023 budgetneutraal te verwerken in de begroting. Overschotten en tekorten op de BUIG worden aan het einde van het jaar gestort in dan wel onttrokken aan de reserve inkomensvoorzieningen, re-integratie en sociale werkvoorzieningen.

- **3.6.7 Jongerenparticipatie**

In het coalitieakkoord is de opdracht opgenomen “te onderzoeken hoe jongeren beter aan de voor- kant betrokken kunnen worden bij nieuw beleid en zaken die hen direct raken”. Daarnaast is ter zake een raadsbrede motie (3 november 2022) aangenomen.

Om jongerenparticipatie binnen de gemeente Echt-Susteren duurzaam vorm te geven c.q. (toekomstige) actieve participatie te creëren, is voor 2023 een budget van € 50.000 nodig voor de inzet van een projectleider (26 weken). Voorgesteld wordt om deze middelen beschikbaar te stellen vanuit de reserve Algemeen Jeugdbeleid.

- **3.6.8 Jeugdhulp (maatwerkvoorzieningen)**

Voor de Jeugdhulp zijn de realisatiecijfers 2022 als uitgangspunt gebruikt voor de prognose 2023. Hierbij is rekening gehouden met een indexatie van de tarieven met bijna 5% conform de uitvoeringsovereenkomsten met aanbieders. Als gevolg van deze indexatie wordt voor 2023 een tekort op het totale budget verwacht van € 314.897. Voor 2024 en volgende jaren wordt de begroting nog niet bijgesteld in afwachting van de hervormingsagenda Jeugd. Voor 2024 en volgende jaren zijn ook nog geen extra middelen vanuit het Rijk ontvangen ter compensatie van de stijgingen binnen de Jeugdhulp. Nadat meer duidelijk is over de hervormingsagenda en de compensatie richting gemeenten wordt ook de meerjarenbegroting aangepast.

Voorgesteld wordt om de bijstelling van het Jeugdhulp budget te dekken uit de reserve Jeugdhulp. Binnen deze reserve zijn op dit moment nog voldoende middelen beschikbaar doordat in 2022 een groot deel van de extra ontvangen jeugdhulpmiddelen in de reserve zijn gestort.

- **3.6.9 MER-bijdrage snelbalies en burgerportaal**

In 2022 zijn de applicaties Burgerportaal en Snelbalie door het Servicecentrum MER Sociaal Domein aangeschaft en is er een start gemaakt om Burgerportaal (vanaf nu te noemen Mijn Inkomen) te implementeren. Hiervoor zijn in 2022 middelen beschikbaar gesteld. Omdat de doorontwikkeling verder in 2023 plaatsvindt is in de jaarafrekening een bedrag ad € 13.713 terugbetaald aan de gemeente. Dit bedrag is in de reserve SC MER-SD gestort. Voorgesteld wordt om dit bedrag in 2023 uit de reserve te onttrekken en opnieuw beschikbaar te stellen aan het Servicecentrum MER Sociaal Domein.

- **3.6.10 MER bijdrage TOZO**

Voor de uitvoering van de resterende TOZO-taken (Tijdelijke Overbrugging Zelfstandige Ondernemers) zal inzet van tijdelijke medewerkers door het Servicecentrum MER afdeling Sociaal Domein nodig blijven. In 2023 gaat het om een bedrag van € 31.227 aan inzet. Voor de dekking van deze kosten is reeds bij de jaarrekening 2020 het overschot op de TOZO uitvoeringskosten gestort in de reserve SC MER-SD. Voorgesteld wordt om in 2023 een bedrag van € 31.227 te onttrekken uit deze reserve SC MER-SD.

- **3.6.11 Omnibuzz**

Conform de begrotingswijziging 2023-1 van Omnibuzz zijn de verwachte uitgaven voor 2023 en meerjarig voor Echt-Susteren gestegen ten gevolge van de nieuwe afrekensystematiek en de toegepaste indexatie voor 2023. Voorgesteld wordt om het budget bij te stellen met € 62.349 voor 2023, € 77.082 voor 2024, € 95.153 voor 2025 en € 121.174 voor 2026 en 2027.

De verwachte inkomsten zijn hoger dan op dit moment geraamd. Ook hier wordt voorgesteld deze conform de begroting van Omnibuzz bij te stellen. De bijstelling bedraagt € 26.740 voor 2023, € 23.790 voor 2024, € 25.885 voor 2025 en € 28.024 voor 2026 en 2027. Per saldo vindt dekking plaats binnen het budget beschermd wonen.

- **3.6.12 Opvang Ontheemden Oekraïne**

Vanaf maart 2022 zijn gemeente en overheid druk bezig met de opvang van Oekraïense vluchtelingen. Onze gemeente heeft voor de opvang twee locaties ingezet. In totaal zijn 122 opvangplekken beschikbaar voor de opvang. Ook in 2023 is de verwachting dat gedurende het hele jaar nog gebruik wordt gemaakt van deze opvangplekken. Net als in 2022 is het voor de gemeente mogelijk om een voorschot aan te vragen voor kosten die gemoeid zijn met de opvang van de vluchtelingen. Dit voorschot is een vast bedrag van € 83 per beschikbare opvangplek per dag. Onze gemeente heeft een voorschot aangevraagd voor heel 2023. Het totale aangevraagde voorschot bedraagt € 3.695.990. Voorgesteld wordt om dit bedrag neutraal in de begroting op te nemen. Hierbij wordt een bedrag van € 2.120.000 als uitgaven opgenomen als dekking voor de huur van de 2 opvanglocaties waarvan een bedrag van € 60.000 als onvoorziene/overige kosten. Een bedrag van € 220.000 wordt opgenomen als dekking voor de uitgaven van het leefgeld. Een bedrag van € 100.000 wordt opgenomen als dekking voor de uitvoeringskosten van het Servicecentrum MER en een bedrag van € 60.000 wordt opgenomen als dekking voor alle overige kosten die samen gaan met de uitvoering van deze taak. Voorgesteld wordt om tevens een bedrag van € 350.000 op te nemen als stelpost voor personele inzet. Voorgesteld wordt om het resterende bedrag ad € 845.990 te storten in de reserve opvang vluchtelingen. Het risico bestaat dat de regeling of het normbedrag in de loop van 2023 wijzigt waardoor in de verantwoording richting het Rijk mogelijk een bedrag terugbetaald zal moeten worden.

- **3.6.13 Dak- en thuisloosheid**

Algemeen maatschappelijk werk (AMW) heeft in 2023 een aanvullende subsidie aangevraagd voor het uitvoeren van het briefadres voor dak- en thuislozen. Deze subsidie zal vanaf 2024 en volgende structureel van aard zijn. De aanvullende subsidie zal vanaf 2024 worden toegevoegd aan de subsidie aan het AMW. Voor het jaar 2023 zal een aanvullende subsidie gevraagd worden van € 8.500 voor de periode 1 april 2023 tot en met 31 december 2023. Voor 2024 en volgende jaren bedraagt de jaarlijkse subsidie € 11.400. Voorgesteld wordt om deze bedragen in 2023 en 2024 en verder toe te voegen aan het subsidiebudget vanuit budget Beschermd Wonen.

- **3.6.14 Groene Bon - aanpak energiearmoede**

Het totaal te besteden bedrag voor de Groene bon bedraagt € 736.286 (uit SPUK middelen alsook middelen Nationaal Isolatieprogramma). Hiervan is € 75.000 opgenomen als uitvoeringskosten. Hieronder worden de uitgaven in 2022 en 2023 toegelicht op basis van de drie bestedingsmogelijkheden: energiebesparende maatregelen, witgoedregeling en energieverkenner.

In de jaarrekening 2022 is het niet-bestede bedrag van in totaal € 700.370 opgenomen op de tussenrekening vooruit ontvangen bedragen. Voorgesteld wordt om dit volledige bedrag in 2023 te ra-

men. Een bedrag van € 61.950 wordt opgenomen voor externe dienstverlening. Een bedrag van € 638.420 wordt opgenomen als uitgaven voor gedeclareerde groene bonnen.

	2022		2023		Reeds geactiveerd	Nog beschikbaar	Totaal aantal bonnen
	Kosten	Aantal bonnen	Kosten	Aantal bonnen			
Energiebesparende maatregelen	€ 1.756,76	36	€ 10.887,16	219	493	752	1.500
Witgoedregeling	€ 21.065,00	53	€ 134.783,79	342	400	705	1.500
Energieverkenner	€ -	0	€ 2.000,00	40	81	379	500
Totaal	€ 22.821,76		€ 147.670,95				

• 3.6.15 Uitvoeringsplan Preventieakkoord

Voor het Uitvoeringsprogramma Lokaal Preventieakkoord zijn middelen beschikbaar gesteld vanuit het budget Algemeen Jeugdbeleid voor de uitvoering voor onder andere de JOGG-aanpak. Het gaat hierbij om een bedrag van € 50.000 per jaar voor de jaren 2023, 2024 en 2025.

Voorgesteld wordt om deze middelen voor de genoemde jaren structureel over te hevelen naar het betreffende budget.

• 3.6.16 Maatwerk Sociaal Domein

Binnen de (maatwerk)voorzieningen Sociaal Domein is de impact van de hoge indexatie op de tarieven enerzijds en de zwaardere problematiek op onderdelen (Jeugdwet, participatie/re-integratie) anderzijds zichtbaar in de toenemende kosten. Op basis van de realisatiecijfers 2022 is een prognose gemaakt op het totaal van de (maatwerk)voorzieningen. Op basis van deze prognose is een herverdeling gemaakt van de begrote bedragen voor 2023 en deels voor 2024 en volgende jaren. Tekorten en overschotten worden hieronder benoemd. Op totaalniveau is er vooralsnog geen sprake van een tekort, omdat er regionale middelen worden ontvangen als gevolg van de wijziging van de toegang voor Beschermd Wonen (voorheen zat deze toegang bij Venlo). Deze middelen zijn deels bedoeld om de stijging van de kosten van de maatwerkvoorzieningen Wmo te dekken en deels om te komen tot een versterking van de sociale basis.

Kinderopvang sociaal medische indicatie

In de 2^e bestuursrapportage 2022 is melding gemaakt van een stijging van de kosten voor de kinderopvang. De structurele verhoging van het budget met €110.000 per jaar wordt in de 1^e bestuursrapportage en de Kadernota 2024 opgenomen.

Bijdrage Servicecentrum MER Sociaal Domein

In het Uitvoeringsprogramma voor het Sociaal Domein is een verhoging van de bijdrage opgenomen als gevolg van de uitbreiding van uitvoeringstaken. Deze uitbreiding wordt binnen het programma gedekt en herverdeeld. Het gaat om een bedrag van € 167.523 in 2023 aflopend tot een bedrag van €112.461 in 2027.

Inkoop trajecten/participatie

Participatietrajecten worden als gevolg van een zwaarder wordende doelgroep meer en intensiever ingezet. Daarnaast worden de trajecten duurder als gevolg van de toegepaste indexatie. In 2023 wordt voorgesteld het budget bij te ramen met € 235.688. Voor 2024 en volgende jaren zal ingezet worden op een sturing om de kosten binnen het budget te houden. Dekking in 2023 wordt voor een deel gevonden binnen het totale budget participatie waarbij een aantal kleinere posten worden herverdeeld en een stukje aframing van de gemeentelijke bijdrage Westrom van €124.994.

Algemeen Maatschappelijk Werk

De subsidie voor 2023 is lager beschikt dan begroot. Het overschot van €18.583 kan worden ingezet voor de totale herverdeling.

Wmo

In 2022 zijn de budgetten voor de Wmo meerjarig bijgesteld. Met name in de materiele maatwerkvoorzieningen was er sprake van een stijging als gevolg van een aantal dure woningaanpassingen. Deze waren in 2022 in mindere mate zichtbaar, waardoor het budget voorzichtig omlaag bijgesteld kan worden. Een herverdeling van de verschillende posten laat op totaalniveau een overschot zien van c. € 10.000 dat kan worden ingezet op de hier bovengenoemde posten met een tekort. Vanuit de regio zijn middelen ontvangen (totaal € 1.300.000) voor de uitvoering van de nieuwe taak toegang Beschermd Wonen, de versterking van de sociale basis die deels ook bedoeld zijn voor de hogere zorgkosten. Een bedrag van ca. € 250.000 zal worden ingezet voor de tekorten binnen het

programma. Daarnaast zal een bedrag van € 400.000 worden gestort in de reserve Beschermd wonen en Maatschappelijke Opvang om toekomstige (incidentele) uitgaven voor de doorontwikkeling van de sociale basis uit te kunnen betalen. Deze kosten worden slechts voor een klein deel in 2023 gemaakt.

- 3.6.17 Implementatie nieuwe inkoopssystematiek Wmo BG en KDVJeugdhulp (maatwerkvoorzieningen)

Enkel tekstueel toegelicht

Per 1 januari 2024 gaat de nieuwe inkoopssystematiek voor Wmo van start die in 2023 wordt voorbereid. Het betreft de Wmo maatwerkproducten Begeleiding (BG) en Kortdurend Verblijf (KDV). De lopende indicaties worden in 2024 gefaseerd omgezet naar de nieuwe systematiek. Dit vraagt in 2024 en 2025 naar verwachting extra inzet van het SC-MER Sociaal Domein. Op dit moment kan nog geen inschatting gegeven worden van de kosten voor deze extra inzet. Binnen de reserve Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) zijn voldoende middelen aanwezig om deze (incidentele) extra kosten te dekken. Voorgesteld wordt om een mogelijke extra claim in verband met de implementatie van de Inkoop Wmo 2024 te dekken door een onttrekking aan de reserve Wmo. Als ten tijden van de 2e bestuursrapportage 2023 concrete bedragen bekend zijn, volgt een nieuwe terugkoppeling.

Wat mag het kosten?

Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027
3.6.1 Speelvoorzieningen/speelplaatsen	50.000				
3.6.1 Subsidieregeling speeltuinorganisaties		10.000	10.000	10.000	10.000
3.6.2 Speeltuinenbeleid	5.000	20.000	20.000	20.000	20.000
3.6.2 Verbetering skatebaan Bandert	25.000				
3.6.3 Rente krediet verduurzaming MFC Roosteren	-5.925	-5.626	-5.327	-5.028	-4.729
3.6.3 Afschrijving krediet verduurzaming MFC Roosteren	-14.948	-14.948	-14.948	-14.948	-14.948
3.6.3 Terugstorting reserve revolverende investeringen	298.950				
3.6.3 Onttrekking reserve afschrijvingslasten investeringen	-298.950				
3.6.3 Beschikking reserve afschrijvingslasten investeringen	14.948	14.948	14.948	14.948	14.948
3.6.4 Beschermd wonen	1.181.476	1.185.714	1.186.583	1.187.451	1.187.451
3.6.4 Bijdrage MER	140.000	140.000	140.000	140.000	140.000
3.6.4 Uitvoeringskosten MGR	42.470	42.470	42.470	42.470	42.470
3.6.4 Inkomsten MGR	-1.363.946	-1.368.184	-1.369.053	-1.369.921	-1.369.921
3.6.5 HRM Personeel	59.950	73.650	76.025	78.400	78.400
3.6.5 Beschermd wonen	-59.950	-73.650	-76.025	-78.400	-78.400
3.6.6 Periodieke uitkeringen	-163.788				
3.6.6 Loonkostensubsidie	-13.885				
3.6.6 Lagere gebundelde uitkering (BUIG)	177.673				
3.6.7 Projectleider jongerenparticipatie	50.000				
3.6.7 Onttrekking Reserve Algemeen Jeugdbeleid	-50.000				
3.6.8 Jeugdhulp behandeling individueel (excl. GGZ)	314.897				
3.6.8 Onttrekking Reserve Jeugdhulp	-314.897				
3.6.9 Bijdrage MER (applicatie snelbalie en burgerportaal)	13.713				
3.6.9 Onttrekking Reserve SC MER-SD	-13.713				
3.6.10 MER-Bijdrage (TOZO Uitvoeringskosten)	31.227				
3.6.10 Onttrekking Reserve SC MER-SD	-31.227				
3.6.11 Collectief vervoer - Omnibuzz	62.349	77.082	95.153	121.174	121.174
3.6.11 Beschermd Wonen	-35.609	-53.292	-69.268	-93.150	-93.150
3.6.11 Collectief vervoer - Eigen bijdrage Omnibuzz	-26.740	-23.790	-25.885	-28.024	-28.024

3.6.12 Huur opvanglocaties	2.060.000				
3.6.12 Aanschaffingen / diverse kosten	60.000				
3.6.12 Onbelaste verstrekkingen - Leefgeld	220.000				
3.6.12 Uitvoeringskosten - bijdrage MER	100.000				
3.6.12 Diversen	60.000				
3.6.12 Stelpost personeel	350.000				
3.6.12 Storting Reserve opvang vluchtelingen	530.607				
3.6.12 Storting Reserve vermindering kapitaallasten	315.383				
3.6.12 Rijksbijdragen	-3.695.990				
3.6.13 Subsidie Algemeen Maatschappelijk Werk	8.500	11.400	11.400	11.400	11.400
3.6.13 Beschermd Wonen	-8.500	-11.400	-11.400	-11.400	-11.400
3.6.14 Externe dienstverlening	61.950				
3.6.14 Uitgaven projecten aanpak energiearmoede	638.420				
3.6.14 Rijksbijdragen	-700.370				
3.6.15 Algemeen Jeugdbeleid	-50.000	-50.000	-50.000		
3.6.15 Uitvoeringsplan preventieakkoord	50.000	50.000	50.000		
3.6.16 Kinderopvang (soza)	110.000	110.000	110.000	110.000	110.000
3.6.16 Bijdrage MER	167.523	130.206	112.461	113.461	112.461
3.6.16 Gemeentelijke bijdrage Westrom	-124.994				
3.6.16 Inkoop Trajecten	235.688				
3.6.16 Advieskosten	6.000				
3.6.16 Kosten scholing	5.000				
3.6.16 Sociale activering	-20.000				
3.6.16 Begeleidingskosten Bbz (pré-) starters	-7.000				
3.6.16 Bijdrage uitvoering sociaal domein	1.500				
3.6.16 Arbeidsbemiddeling	5.000				
3.6.16 Traject arbeidsontwikkeling	-5.000				
3.6.16 Participatieplaats	-1.000				
3.6.16 Detacheringsbaan	12.500				
3.6.16 Beschut werk	-1.000				
3.6.16 No-risk polis	-1.000				
3.6.16 Persoonlijke ondersteuning	-1.000				
3.6.16 Loonwaarbepaling	-1.000				
3.6.16 Premie arbeidsontwikkeling	-5.000				
3.6.16 Social return	-1.000				
3.6.16 Algemeen Maatschappelijk werk	-18.583				
3.6.16 Voorlichting en advisering Wmo	-137.951				
3.6.16 Voorlichting en advisering Wmo	-277.770				
3.6.16 Voorlichting en advisering Wmo	-7.260				
3.6.16 PGB WMO Huishoudelijke hulp	35.300	-39.000	-30.390	-21.350	-11.857
3.6.16 PGB WMO begeleiding	88.700	-61.300	-42.925	-23.631	-3.373
3.6.16 Materiële maatwerkvoorziening Wmo: Woonvoorziening	-13.250	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000
3.6.16 Materiële maatwerkvoorziening Wmo: Rolstoelvoorziening	-8.279	-20.589	-9.888	1.347	13.143
3.6.16 Materiële maatwerkvoorziening Wmo: Vervoersvoorziening	-50.850	-85.393	-69.162	-52.120	-34.226
3.6.16 Huishoudelijke hulp (WMO)	201.263	273.126	177.645	79.300	79.300

3.6.16 Begeleiding (WMO): individueel	-15.959				
3.6.16 Begeleiding (WMO): kortdurend verblijf	-2.500				
3.6.16 Begeleiding (WMO): persoonlijke verzorging	-10.000				
3.6.16 Dagbesteding (WMO): begeleiding groep	198.554				
3.6.16 Dagbesteding (WMO)	-10.333				
3.6.16 Beschermd Wonen	-748.829	-257.051	-197.740	-157.007	-215.448
3.6.16 Beschermd Wonen: Uitvoeringskosten MGR	2.530				
3.6.16 Storting Reserve Beschermd Wonen	400.000				
Totaal	74.075	24.374	24.673	24.972	25.271

3.7 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Wat gaan we doen?

- **3.7.1 Woningbehoefteonderzoek**

Om onder andere inzicht te verkrijgen in de kwantitatieve en kwalitatieve woonbehoefte wordt in 2023 een nieuw regionaal woningmarktbehoefte onderzoek uitgevoerd. Het vorige onderzoek is in 2018 uitgevoerd (1 x per 5 jaar). Het gaat om een regionale prioritering van de opgave in de woningmarkt, waarbij effecten van trends en ontwikkelingen (demografisch, sociaal en economisch) op de regionale woningmarkt worden bloot gelegd. De kosten van een dergelijk onderzoek, regiobreed, worden geraamd op een bedrag van circa € 25.000 per deelnemende gemeente. Daarnaast kan elke gemeente het onderzoek op basis van de eigen behoeften voor eigen rekening laten verdiepen of verbreden. Gezien het feit dat de gemeente geen individuele vraagstukken heeft, wordt geen gebruik gemaakt van deze optie. Voorgesteld wordt om € 25.000 budget in 2023 ter beschikking te stellen voor deze volkshuisvestingsonderzoeken en het budget te dekken vanuit de reserve regionale woonvisie.

- **3.7.2 Beheersvergoedingen startersleningen**

De gemeente Echt-Susteren is een variabele en vaste vergoeding aan de stichting Volkshuisvesting (SVn) verschuldigd voor het beheer van de startersleningen. De variabele bijdrage bedraagt 0,5% over de schuldrest van de leningen (€ 3.000 per jaar). Daarnaast is er sprake van een vaste beheersvergoeding, waarbij gemeenten met 25.000 tot 50.000 inwoners jaarlijks een bedrag dienen te betalen van € 3.000 (excl. BTW). SVn is bevoegd de variabele en vaste (beheer) vergoeding jaarlijks te indexeren. Tot en met 2022 werden de beheersvergoedingen intern binnen SVn verrekend. Vanaf 2023 wordt de vaste beheersvergoeding voldaan middels facturering aan de gemeente. Voorgesteld wordt, om voor de verschuldigde variabele en vaste beheersvergoedingen met ingang van 2023 structureel een bedrag van € 6.000 in de begroting van de gemeente Echt-Susteren op te nemen.

- **3.7.3 Startersleningen**

De startersregeling is een samenwerking tussen de Provincie Limburg en de gemeente Echt-Susteren. Gemeente Echt-Susteren wil voorkomen dat jongvolwassenen, die aan het begin van hun wooncarrière staan, de gemeente verlaten, omdat ze de financiering van een koophuis binnen de gemeente niet rond kunnen krijgen. Bovenop hun eerste hypotheek kunnen starters een starterslening aangaan, die het verschil overbruggt tussen het bedrag dat een koopstarter maximaal kan lenen op basis van het inkomen en de aankoopkosten van de woning. De gemeentelijke verordening starterslening is aan de provinciale bedragen gekoppeld, waarmee het maximale lening bedrag automatisch wordt verhoogd indien de provincie tot verhoging overgaat. Per mei 2022 bedraagt de maximale starterslening € 56.000. Door de stijging van het gemiddelde bedrag per lening kunnen met het beschikbare budget minder leningen worden verstrekt. Tevens is de provincie Limburg voornemens om de cofinanciering op de startersleningen te verlagen van 75% naar 50%. Definitieve besluitvorming hierover vindt nog plaats door Provinciale Staten. Deze twee ontwikkelingen zorgen ervoor dat het huidig gevoteerde restant krediet van € 100.000 onvoldoende toereikend is om te kunnen blijven voorzien in de aanvragen voor startersleningen. Om deze redenen stellen wij voor om voor 2023 en 2024 extra middelen beschikbaar te stellen. Te weten € 100.000 voor 2023 en € 100.000 voor 2024, waarbij dekking van de rentecomponent in deze geschiedt door inzet van de stelpost toekomstige verplichtingen algemene uitkering. Risicoafdekking van de beschikbaar gestelde middelen vindt plaats middels een claim op de algemene reserve.

Wat mag het kosten?

Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027
3.7.1 Woningbehoefteonderzoek	25.000				
3.7.1 Reserve regionale woonvisie	-25.000				
3.7.2 Beheersvergoedingen startersleningen	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000
3.7.3 Rentekosten verhoging krediet startersleningen		2.000	4.000	4.000	4.000
3.7.3 Stelpost toekomstige verplichtingen Algemene uitkering		-2.000	-4.000	-4.000	-4.000
Totaal	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000

Investerings

Investerings	2023	2024	2025	2026	2027
3.7.3 Startersleningen	100.000	100.000			
Totaal	100.000	100.000	-	-	-

3.8 Omgevingsrecht

Wat gaan we doen?

- 3.8.1. Bijstellen legesraming en verhoging budget MER-OD

Op 20 december 2022 heeft het college het Uitvoeringsprogramma SC MER-OD 2023 vastgesteld. In het uitvoeringsprogramma wordt ook voor 2023 uitgegaan van een fors aantal vergunningaanvragen, hetgeen enerzijds leidt tot hogere uitvoeringskosten en anderzijds tot hogere legesinkomsten. In begrotingswijziging SC MER 2023-2 worden naast de incidentele middelen voor uitvoering van het UP 2023 tevens structurele middelen gevraagd ter dekking van de meerlasten cao (deze worden in een separaat format verwerkt), aanpassing stelpost ziekteverzuim, actualisatie formatieplan en onderhoudsronde. De actualisatie formatieplan ziet daarbij op een herijking van de basisbijdrage, op basis van meerlasten over de afgelopen jaren voor de uitvoering van de reguliere vth-taken. Voor 2023 bedragen de meerlasten € 560.444. De raming van de legesopbrengsten 2023 wordt bijgesteld met € 750.000. Daarvan wordt € 560.044 ingezet ter dekking van de uitvoeringskosten via de bijdrage MER OD. Een bedrag van € 150.000 wordt ingezet ter dekking van noodzakelijke formatie-uitbreiding dat wordt opgenomen in een ander format. Het restant van € 39.556 wordt toegevoegd aan de reserve SC MER OD.

Voor 2024 bedragen de structurele meerlasten € 317.828 (exclusief € 103.520 cao).

Wat mag het kosten?

Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027
3.8.1 Bijdrage MER OD meerkosten uitvoeringsprogramma	560.444	317.828	317.828	317.828	317.828
3.8.1 Opbrengst leges bouwen	-720.000				
3.8.1 Opbrengst leges afwijken	-30.000				
3.8.1 Storting reserve SC MER OD	39.556				
Totaal	-150.000	317.828	317.828	317.828	317.828

3.9 Economische zaken en grondexploitaties

Wat gaan we doen?

- **3.9.1 Klooster Koningsbosch**

Voor het jaar 2023 is een bedrag van € 15.000 geraamd voor planontwikkelingskosten Klooster Koningsbosch. De uitgaven die op dit budget worden verantwoord, hebben veelal betrekking op de lopende juridische procedures. Ook loopt er een mediationtraject met de eigenaar van het klooster en is de verwachting dat het beroep tegen het bestemmingsplan en exploitatieplan dit jaar aan de orde komt bij de Raad van State. Vanwege de kosten van juridische bijstand die hiermee in 2023 en 2024 gemoeid zijn, wordt voorgesteld om het budget voor 2023 en 2024 met € 10.000 aan te vullen. Dekking vindt plaats middels inzet van de Algemene reserve Grondbedrijf.

- **3.9.2 Versterking economische structuur**

Het budget "versterking economische structuur" is bestemd voor uitgaven ter bevordering van de lokale economie van de gemeente Echt-Susteren. Structureel is hiervoor € 55.000 geraamd in de begroting.

Daarnaast is voor de jaren 2023 t/m 2025 jaarlijks een bedrag van € 25.000 beschikbaar gesteld voor incidentele uitgaven met betrekking tot versterking economische structuur. Het incidenteel beschikbaar gestelde bedrag met betrekking tot dienstjaar 2023 wordt ingezet om een bijdrage te leveren aan programma centrum Echt.

In 2021 is gestart met de invoering van een lokale cadeaubon. Deze activiteit brengt momenteel extra kosten met zich mee en deze kosten komen ten laste van het budget versterking economische structuur. Verder is er behoefte om meer sfeer en beleving te creëren in het centrum van Echt, o.a. door de aanleg van sfeerverlichting in bomen, het organiseren van evenementen en extra aankleding van de openbare ruimte.

Deze aanvullende kosten drukken op het structurele budget. Voorgesteld wordt om voor 2023 het structureel in de gemeentebegroting geraamde bedrag van € 55.000 eenmalig te verhogen met € 24.000 en dit te dekken vanuit de reserve vermindering kapitaalslasten.

- **3.9.3 Voorziening lokale bon**

Voor de uitvoering van de ondersteuning van inwoners in de vorm van de gift bon, is het budget ad € 2.400.000 voor de Stichting Lokale Bon gestort in een voorziening. Bij het vormen van de voorziening is uitgegaan van 1 bon per huishouden en de uitvoeringskosten. Na het bezorgen van de bonnen blijkt het aantal huishoudens minder te zijn en tevens zijn de uitvoeringskosten lager dan ingeschat. Hierdoor kan de voorziening vooralsnog met € 100.000 worden verlaagd. Aan het einde van het project op 31 december 2023 gaat blijken hoeveel bonnen er niet zijn ingeleverd of zijn geactiveerd. De voorziening valt dan geheel vrij. Het vrijgevallen bedrag wordt toegevoegd aan de stelpost toekomstige verplichtingen algemene uitkering.

- **3.9.4 Bedrijvenpark De Loop Echt**

De gemeente en Intospace zijn een Anterieure exploitatie- en verkoopovereenkomst aangegaan waarin de afspraken zijn vastgelegd voor verkoop van grond en de ontwikkeling van het Bedrijvenpark De Loop. Dit bedrijvenpark betreft een uitbreiding van het bestaande bedrijventerrein De Loop-west ten westen van de A2, ten oosten van het Julianakanaal en ten zuiden van de Slagmolen. Totaal gaat het om een uitbreiding van ruim 17 ha bedrijventerrein, met name bedoeld voor bedrijven in de logistieke sector. De gemeente verkoopt haar eigendommen voor € 1.151.697 aan Intospace. Aan de verkoopwaarde van de gemeentelijke gronden ligt een onafhankelijke taxatie ten grondslag. De bestaande Oude Lakerweg koopt Intospace voor € 1 van de gemeente en in ruil daarvoor krijgt de gemeente de nieuw aangelegde en verlegde Oude Lakerweg terug geleverd voor hetzelfde bedrag. Intospace betaalt verder € 395.600 aan bovenwijkse voorzieningen en € 125.000 aan ambtelijke bemoeienissen. De renteopbrengsten worden begroot op € 7.822. De geraamde kosten voor interne uren bedragen € 103.500 en voor externe planontwikkelingskosten wordt een bedrag van € 173.541 geraamd. Het ontvangen bedrag aan bovenwijkse voorzieningen (€ 395.600) wordt ingezet voor verbetering van de openbare ruimte. Eventueel verschuldigde planschade komt volledig voor rekening van Intospace. De gemeentelijke gronden hadden in het vorige bestemmingsplan de bestemming "agrarisch" en worden tegen agrarische waarde (€ 5 per m2) ingebracht in de grondex-

exploitatie (totaal bedrag € 54.050). De Algemene Dienst ontvangt bij verkoop van de grond aan Intospace de inbrengwaarde vanuit het Grondbedrijf. Binnen de Algemene Dienst worden de inbrengwaarde van de grond en de toegerekende kosten voor interne uren via de algemene reserve van de Algemene Dienst conform nota reserves en voorzieningen 2021 toegevoegd aan de reserve majeure projecten. Het exploitatieresultaat van € 953.428 wordt overeenkomstig het gemeentelijk beleid toegevoegd aan de Algemene reserve Grondbedrijf.

Refererende aan het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is hier sprake van een gemengde grondexploitatie, actief en facilitair, welke gesplitst opgenomen dient te worden in de boekhouding.

Tot de actieve grondexploitatie (grex) behoren de grondopbrengsten (€ 1.151.698) en de renteopbrengst (€ 7.822). De opbrengsten met betrekking tot de facilitaire grex bestaan uit de bijdragen bovenwijkse voorzieningen en ambtelijke bemoeienissen (€ 520.600). De kosten met betrekking tot de inbrengwaarde grond en de terugkoop van het openbaar gebied maken deel uit van de actieve grex. De interne en externe planontwikkelingskosten en de kosten verbetering openbare ruimte hebben betrekking op zowel de actieve als ook de faciliterende grex. Voorgesteld wordt om de interne en externe planontwikkelingskosten en de kosten verbetering openbare ruimte in verhouding van opbrengsten (exclusief de rente) toe te rekenen aan de betreffende grondexploitaties. Dit betekent dat 69% van deze kosten wordt toegerekend aan de actieve grex en 31% wordt toegerekend aan de facilitaire grex. Voor de kaart van de grondexploitatie wordt verwezen naar bijlage 1.

• 3.9.5 Voorbereidingskrediet actieve en faciliterende grondexploitaties

De raad geeft het college de ruimte om jaarlijks zonder voorafgaande tussenkomst van de raad tot een totaal bedrag van maximaal € 100.000 bestedingen te doen voor de voorbereiding van actieve- en faciliterende grondexploitaties, dit met inachtneming van de voorwaarden die het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) over voorbereidingskosten dwingend voorschrijft.

Voor 2023 is een aanvullend krediet benodigd voor de voorbereidingswerkzaamheden van onder andere Middelveld III en Vonderen-EG. Voor Middelveld III vallen hieronder de kosten van opstellen van het stedenbouwkundig ontwerp, onderzoeken, planologische procedure, projectmanagement en ondersteuning bij de grondverwerving. Voor Vonderen-EG is dit met name projectmanagement en juridische ondersteuning. Het geraamde aanvullend benodigde krediet voor 2023 bedraagt € 85.000.

Worden de plannen (waarvoor de voorbereidingskosten worden gemaakt) daadwerkelijk in ontwikkeling genomen, dan worden de geactiveerde voorbereidingskosten overgeheveld naar het actieve of faciliterende grondexploitatiecomplex.

Geactiveerde voorbereidingskosten waarvan de 5 jaars-termijn (de maximale activeringstermijn) is verstreken worden afgeboekt ten laste van het jaarresultaat. Als dekking wordt hiervoor de Algemene reserve grondbedrijf gebruikt.

Wat mag het kosten?

Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027
3.9.1 Planontwikkelingskosten klooster Koningsbosch	10.000	10.000			
3.9.1 Algemene reserve Grondbedrijf	-10.000	-10.000			
3.9.2 Versterking economische structuur	24.000				
3.9.2 Reserve vermindering kapitaallasten	-24.000				
3.9.3 Vrijval voorziening lokale bon	-100.000				
3.9.3 Stelpost toekomstige verplichtingen AU	100.000				
3.9.4 Bedrijvenpark de Loop Echt (actieve grex) inzake inbrengwaarde grond (historische eigendom)	54.050				
3.9.4 Bedrijvenpark de Loop Echt (actieve grex) inzake verwerving Oude lakerweg			1		
3.9.4 Bedrijvenpark de Loop Echt (actieve grex) inzake inbrengwaarde interne uren	49.991	10.712	10.712		

3.9.4 Bedrijvenpark de Loop Echt (actieve grex) inzake planontwikkelingskosten	85.243	17.250	17.250		
3.9.4 Bedrijvenpark de Loop Echt (actieve grex) inzake verbetering openbare ruimte		136.482	136.482		
3.9.4 Algemene reserve Grondbedrijf inzake positief resultaat Bedrijvenpark de Loop Echt (actieve grex)			641.347		
3.9.4 Bedrijvenpark de Loop Echt (faciliterende grex) inzake interne uren	32.085				
3.9.4 Bedrijvenpark de Loop Echt (faciliterende grex) inzake planontwikkelingskosten	53.798				
3.9.4 Bedrijvenpark de Loop Echt (faciliterende grex) inzake verbetering openbare ruimte	122.636				
3.9.4 Algemene reserve Grondbedrijf inzake positief resultaat Bedrijvenpark de Loop Echt (faciliterende grex)	312.081				
3.9.4 Reserve majeure projecten inzake inbrengwaarde grond algemene dienst Bedrijvenpark de Loop Echt	54.050				
3.9.4 Reserve majeure projecten inzake ambtelijke uren Bedrijvenpark de Loop Echt	82.076	10.712	10.712		
3.9.4 Bedrijvenpark de Loop Echt (actieve grex) inzake grondopbrengst	-1.151.697				
3.9.4 Bedrijvenpark de Loop Echt (actieve grex) inzake verkoop Oude Lakerweg	-1				
3.9.4 Bedrijvenpark de Loop Echt (actieve grex) inzake rente		-5.190	-2.632		
3.9.4 Bedrijvenpark de Loop Echt (actieve grex) inzake toe-/afname boekwaarde	962.414	-159.254	-803.160		
3.9.4 Bedrijvenpark de Loop Echt (faciliterende grex) inzake bijdrage bovenwijkse voorzieningen	-395.600				
3.9.4 Bedrijvenpark de Loop Echt (faciliterende grex) inzake ambtelijke bemoeienissen	-125.000				
3.9.4 Algemene dienst inzake ambtelijke uren Bedrijvenpark de Loop Echt	-82.076	-10.712	-10.712		
3.9.4 Algemene dienst inzake inbrengwaarde grond Bedrijvenpark de Loop Echt	-54.050				
3.9.5 Voorbereidingskrediet grondexploitaties	-	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-	-

Investerings

Investerings	2023	2024	2025	2026	2027
3.9.5 Voorbereidingskrediet	85.000				
Totaal	85.000	-	-	-	-

3.10 Algemene dekkingsmiddelen

Wat gaan we doen?

- **3.10.1 Aanpassing raming BsGW gemeentelijk vastgoed**

In de begroting is het budget voor gemeentelijke belastingen en waterschapsheffingen zoveel mogelijk verdeeld naar de afzonderlijke gebouwen en terreinen volgens de financiële voorschriften. Naar aanleiding van de BsGW aanslag 2023 blijkt deze budgetverdeling niet geheel aan te sluiten op de werkelijke uitgaven. Het aanpassen van de budgetverdeling, die nagenoeg alle programma's binnen de begroting raakt, leidt voor 2023 en volgende jaren per saldo tot een budgettair nadeel van € 15.430. De inkomsten van de gemeentelijke belastingen ramen we neutraal bij voor hetzelfde bedrag.

- **3.10.2 Dividend 2022 BNG**

BNG Bank heeft in 2022 een nettowinst gemaakt van € 300 miljoen. Dat is € 64 miljoen meer dan de nettowinst die een jaar eerder werd geboekt. De voornaamste oorzaken van de hogere nettowinst zijn een stijging van het renteresultaat en een hoger gerealiseerd resultaat financiële transacties. Conform het staande beleid stelt BNG Bank voor om 50 procent van de nettowinst aan de aandeelhouders uit te keren. Dat betekent een dividenduitkering van 139 miljoen – € 2,50 per aandeel. In onze begroting is uitgegaan van een dividend over 2022 van € 24.600. Door de hogere dividenduitkering ontvangt de gemeente een bedrag van € 53.500. Dit betekent een hogere uitkering van € 28.900 ten opzichte van de raming.

- **3.10.3 Rente hybride converteerbare geldlening**

De hybride converteerbare geldlening, groot € 1.857.000 aan Enexis levert de gemeente een jaarlijks rendement op aan rente. Deze rente is in afwachting van de rente-ontwikkeling nog niet in onze begroting geraamd. Nu de rente aan het stijgen is, kan hiervoor structureel een bedrag van € 40.500 worden geraamd.

- **3.10.4 Rente uitgezette kasgeldleningen**

De gemeente Echt-Susteren heeft in 2019 en 2020 een drietal geldleningen van elk € 10 miljoen aangetrokken met een negatieve rente. De aangetrokken geldleningen leveren de gemeente een jaarlijks rente bedrag op van ongeveer € 13.500. De middelen die de gemeente niet direct nodig heeft, moet de gemeente verplicht parkeren bij de schatkist. Doordat in 2022 de rente is gaan stijgen betaalt de schatkist een rentevergoeding voor de geparkeerde middelen. Een gemeente mag de overtollige liquide middelen echter ook uitlenen aan andere decentrale overheden. Sinds de rente aan het stijgen is, is de vraag van collega gemeenten groot om overtollige liquide middelen van een collega gemeente te kunnen lenen. Het mes snijdt dan aan twee kanten: De uitlenende gemeente ontvangt een hogere rente dan bij de schatkist, de lenende gemeente betaalt een lager rente dan bij de bank. Onze gemeente leent geld uit, waardoor over het eerste halfjaar 2023 een bedrag geraamd kan worden van € 250.000 aan rente-inkomsten.

- **3.10.5 Voorlopige begrotingssaldi**

Na de 2e bestuursrapportage 2022 hebben de begroting 2023 en de jaren daarna positieve saldi. Deze saldi kunnen nu ingezet worden voor de gedeeltelijke dekking van de voorstellen uit deze 1e bestuursrapportage 2023 en kadernota 2024.

Voor 2023 is beschikbaar € 10.591, voor 2024 is het saldo € 861.908, voor 2025 € 1.094.617, voor 2026 € 4.375 en voor 2027 € 50.579.

- **3.10.6 Begroting BsGW**

De gemeenschappelijke regeling BsGW heeft de begroting voor 2024 voorgelegd aan de deelnemende gemeenten. De begroting en de meerjarenraming hebben voor de gemeente Echt-Susteren een aantal financiële gevolgen voor 2024 en latere jaren.

Per saldo dalen de nettokosten 2024 en daarmee ook de bijdragen van de deelnemers met minimaal € 1.409.000 ten opzichte van de begroting 2023 als gevolg van de volgende posten:

1. Loonindexering € 486.000
2. Indexering goederen en diensten € 302.000

3. Vervallen kosten GDI-voorziening -/- € 345.000
4. Vervallen implementatiekosten AHA -/- € 2.275.000
5. Extra fte's € 423.000
- Totaal -/- € 1.409.000

Het samenwerkingsportaal ad. € 100.000 heeft effect op de jaren 2025 tot en met 2027.

Ten opzichte van de jaarschijf 2024 uit de meerjarenbegroting 2023 nemen de kosten toe:

6. Loonindexering € 155.000
7. Indexering van goederen en diensten € 66.000
8. Vervallen kosten GDI-voorziening -/- € 345.000
9. Extra fte's € 423.000
- Totale kostenstijging 2024 € 299.000

BsGW valt onder de CAO Werken voor Waterschappen. Eind 2022 hebben de waterschappen en vakbonden een cao-akkoord bereikt. De gemaakte afspraken zijn hoger dan in de begroting van de BsGW opgenomen indexering van 2,5%. Voor deze aanpassing is door de BsGW de 1e begrotingswijziging 2023 opgesteld. Het effect op de begroting 2023 en meerjarenraming 2024-2027 is € 1.044.000.

De kosten worden op de gebruikelijke wijze via de kostenverdeelmethode toegerekend aan de bijdragen van de deelnemers van de BsGW. De meerkosten voor afval en riolering dekken we door een onttrekking uit de voorziening afval en riolering.

Per saldo gaat het om de volgende meerkosten:

- 2023 € 47.376
- 2024 € 60.146
- 2025 € 69.311
- 2026 € 73.477
- 2027 € 86.809

- **3.10.7 Verkoop Fudura**

In het voorjaar van 2022 zijn de aandeelhouders over het voornemen van Enexis om Fudura te verkopen geïnformeerd. Begin 2022 heeft Enexis haar dochterbedrijf Fudura verkocht voor € 1,3 miljard. De verkoop leverde een boekwinst van € 1,1 miljard op. Enexis heeft voorgesteld om € 100 miljoen van de verkoopopbrengst uit te keren. Het betreft een compensatie voor het verlies van dividend over de komende 10 jaar. In de aandeelhoudersvergadering van 13 april 2023 hebben de aandeelhouders Enexis met het voorstel over de bestemming van de opbrengst van de verkoop van Fudura ingestemd. De middelen die bij Enexis blijven worden door haar geïnvesteerd in de versterking van de regionale energienetwerken. Voor onze gemeente levert de verkoop een bedrag op van € 371.600. Voorgesteld wordt deze opbrengst toe te voegen aan de reserve revolverende investeringen.

- **3.10.8 Algemene uitkering verwachting Meicirculaire 2023**
Algemene uitkering – verwachtingen meicirculaire 2023

In het voorjaar starten de gemeenten met de voorbereidingen voor de begroting 2024 en de meerjarenraming. Gemeenten hebben in deze periode, net als vorig jaar, weer informatie nodig aangezien het jaar 2027 voor de begroting 2024 de laatste jaarschijf is waarop de provinciaal toezichthouder toetst of een begroting structureel en reëel in evenwicht wordt gebracht. Opnieuw wordt in het laatste jaar van de meerjarenraming een sterke daling van de rijksinkomsten voorzien. De komende maanden zijn voor het opstellen van de begroting 2024 essentieel en hiervoor is actuele informatie nodig. De meicirculaire 2023 is nog niet verschenen, maar door een extern bureau dat 80% van de Nederlandse gemeenten ondersteunt bij het berekenen van de algemene uitkering is in ultimo maart 2023 en begin mei 2023 een prognose opgesteld van hetgeen in de meicirculaire 2023 wordt verwerkt. Op basis van deze prognose kunnen voor onze gemeente onderstaande onderwerpen vermeld worden en een voorlopige berekening opgesteld worden.

1. Accres voor loon- en prijsontwikkeling (LPO accres)

In de Najaarsnota 2022 heeft het kabinet aangekondigd een extra prijsbijstelling over 2022 uit te keren in verband met de uitzonderlijke prijsstijgingen voor 2022. Het Rijk beslist hierover in de Voorjaarsnota 2023 en de verdeling wordt in de meicirculaire 2023 bekend gemaakt. Op basis van de prognose kan gemeld worden dat gemeenten een behoorlijke loon- en prijscompensatie tegemoet mogen zien. Daarnaast zijn maatstaven en bedragen per maatstaf bijgeteld dat voor onze gemeente een positief effect heeft. Voor onze gemeente is dit voor het jaar 2023 € 985.928. Voor de jaren 2024 tot en met 2027 zijn de bedragen: 2024 € 4.144.433, 2025 € 3.819.703, 2026 € 5.781.276 en voor 2027 € 3.587.516. De meicirculaire 2023 kan echter pas zekerheid geven of de prognose correct is.

De gemeenten ontvangen structureel een bedrag van € 134.345 ten behoeve van de Decentralisatie-uitkering combinatiefuncties / buurtsportcoaches. Dit bedrag wordt neutraal in onze begroting opgenomen.

2. Eenmalige rijksbijdrage

Het Rijk heeft aangegeven dat met gemeenten en provincies gewerkt wordt aan een nieuwe financieringssysteem vanaf 2026. In aanloop daarnaartoe heeft het kabinet in de septembercirculaire 2022 eenmalig € 924 miljoen in 2026 voor de algemene uitkering beschikbaar gesteld. De gemeenten zijn vervolgens in oktober 2022 door de provincies geïnformeerd over het standpunt in het kader van het financieel toezicht.

Het provinciaal standpunt in het kader van financieel toezicht luidt als volgt:

"We maken de inschatting dat de omvang van het inkomstenniveau van gemeenten, als gevolg van de toekomstige nieuwe financieringssysteem, minimaal zo hoog zal zijn als het niveau van 2026. Daarom staan we nu toe om gemeenten dit bedrag structureel mee te laten nemen in deze ramingen."

Voor onze gemeente is dit ongeveer € 1 miljoen dat met name bedoeld is om de kosten van jeugd op te vangen. Het bedrag wordt budgettair neutraal in onze begroting verwerkt.

3. Hervormingsagenda Jeugd

De VNG heeft tijdens het "Derde Dinsdag Webinar Gemeentefinanciën" op 21 maart 2023 een toelichting gegeven op de financiële stand van zaken, het proces en de vervolgstappen van de Hervormingsagenda Jeugd. Uit de toelichting blijkt dat de VNG en het Rijk in gesprek zijn over de Hervormingsagenda Jeugd om voor de Voorjaarsnota te komen tot een bestuurlijk akkoord.

De onderhandelingsinzet van de VNG toont aan dat er nog wat hobbels resteren:

- Gemeenten zijn verantwoordelijk voor een doelmatige en doeltreffende uitvoering van de Jeugdwet en de maatregelen in de agenda die binnen hun invloedssfeer liggen.
- Indien gemeenten de uitvoering voldoende verrichten, is het de verantwoordelijkheid van het Rijk om gemeenten te compenseren voor eventuele tekorten (en dus sowieso vooraf reeel te bekostigen).
- Een deskundigencommissie stelt, met inachtneming van bovenstaande, ex post op basis van de inzet van partijen, de hoogte van de compensatie en voorwaarden vast en wel in het ritme:
 - In 2025: jaren 2022 tot en met 2024
 - In 2027: 2025 en 2026
- Indien gemeenten zich onvoldoende inspannen, staan gemeenten financieel aan de lat voor dat gedeelte van de maatregelen.
- De becijferde effecten van de maatregelen zijn in zoverre een prijskaartje van onvoldoende inspanning:
 - Als 50% van gemeenten zich onvoldoende inspant om een maatregel uit te voeren, dan zijn gemeenten gezamenlijk voor 50% van het becijferde effect 'aansprakelijk'.
 - Als het financiële effect van de maatregel tegenvalt, dan is het Rijk verantwoordelijk.

Op 18 april 2023 werd bekend dat het rijk als resultaat van de onderhandelingen € 385 miljoen beschikbaar stelt voor de jaren 2024 en 2025. Voor onze gemeente is dit ongeveer € 400.000 dat budgettair neutraal verwerkt wordt in onze begroting.

- **3.10.9 Opschalingskorting**

Sinds 2015 worden gemeenten geconfronteerd met een korting op het gemeentefonds, die oploopt tot € 975 miljoen in 2025. Deze korting is opgelegd omdat gemeenten door gedwongen opschaling kosten zouden besparen. Dit wordt door gemeenten als zeer oneerlijk ervaren omdat het principe van herindelen van bovenaf opgelegd is. De opschalingskorting heeft de gemeenten in de jaren 2015 t/m 2021 cumulatief al € 1,5 miljard gekost en daarnaast is een bedrag van € 150 miljoen misgelopen, te weten accres over de opschalingskorting.

De oploop van de opschalingskorting is geschrapt voor de duur van de kabinetsperiode en eindigt, zoals voorzien, in een korting van € 975 cumulatief in 2026. Dit betekent dat de stand van de opschalingskorting van € 300 miljoen zoals bereikt in 2019 wordt bevroren tot en met 2025. De opschalingskorting keert volledig terug in 2026, zonder een reeks die oploopt van 2023 naar 2025. De vraag blijft of en ook wanneer het Rijk en de VNG overeenstemming bereiken over het schrappen van de opschalingskorting, bij voorkeur structureel. Per ultimo april 2023 is dit de stand van zaken. Mogelijk dat de meicirculaire 2023 meer duidelijkheid geeft.

Op basis van de prognose van het extern bureau is de verwachting dat de algemene uitkering ook voor de jaren 2026 en 2027 toereikend is, waardoor deze stelpost ad. € 1.185.000 kan vervallen.

- **3.10.10 Afboeken stelpost uitbreiding lokaal belastinggebied begroting 2026-2027**

Het rijk had aangegeven dat gemeenten met ingang van 2026 de mogelijkheid krijgen om het lokaal belastinggebied uit te breiden. Door onze gemeente is hiervoor een stelpost opgenomen van € 1.607.000 vanaf 2026. De minister heeft in februari 2023 laten weten dat gemeenten vooraf aan het verschijnen van de meicirculaire 2023 geïnformeerd zullen worden op welke wijze de uitbreiding van het lokaal belastinggebied gerealiseerd kan worden. Per medio mei 2023 is echter geen enkel signaal vanuit Den Haag hierover ontvangen. Ook voor deze stelpost geldt dat op basis van de prognose deze stelpost kan vervallen.

- **3.10.11 Opbrengst OZB 2026-2027**

Ten behoeve van het aanwijzen van dekkingsmiddelen in verband met de uitbreiding formatie is voor het jaar 2026 een bedrag geraamd ad € 223.000 en voor 2027 292.837 voor hogere opbrengst OZB.

- **3.10.12 Voorlopig rekeningsaldo 1^e bestuursrapportage 2023 en kadernota 2024**

Na verwerking van alle mutaties uit deze bestuursrapportage en kadernota 2024 zijn nog saldi beschikbaar die aangemerkt worden als voorlopige rekeningsaldi. Afhankelijk van de mei- of septembercirculaire 2023 of overige ontwikkelingen kan inzet van deze saldi noodzakelijk zijn. Voor 2023 resteert nog een saldo van € 4.403, voor 2024 € 2.212.371, voor 2025 € 1.206.498 en voor 2026 € 2.621.037. Voor het jaar 2027 is het saldo nihil.

Wat mag het kosten?

Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027
3.10.1 Diverse ramingen BsGW gemeentelijk vastgoed	15.430	15.430	15.430	15.430	15.430
3.10.1 Inkomsten gemeentelijke belastingen	-15.430	-15.430	-15.430	-15.430	-15.430
3.10.2 Dividend BNG	-28.900				
3.10.3 Rente hybride converteerbare lening	-40.500	-40.500	-40.500	-40.500	-40.500
3.10.4 Rente kasgeldleningen	-250.000				
3.10.5 Inzet saldi meerjarenbegroting 2023 tm 2027	-10.591	-861.908	-1.094.617	-4.375	-50.579

3.10.6 Bijdrage BsGW	47.376	60.146	69.311	73.477	86.809
3.10.6 Bijdrage BsGW aandeel riool	3.930	4.989	5.749	6.095	7.201
3.10.6 Bijdrage BsGW aandeel afval	5.554	7.052	8.126	8.615	10.178
3.10.6 Onttrekking voorziening riool hogere bijdrage BsGW	-3.930	-4.989	-5.749	-6.095	-7.201
3.10.6 Onttrekking voorziening afval hogere bijdrage BsGW	-5.554	-7.052	-8.126	-8.615	-10.178
3.10.7 Dividend Fudura	-371.600				
3.10.7 Storting reserve revolverende investeringen	371.600				
3.10.8 Algemene uitkering LPO-accres	-985.928	-4.144.433	-3.819.703	-5.781.276	-3.587.516
3.10.8 Decentralisatie-uitkering combinatiefuncties/buurtsportcoaches	134.345	134.345	134.345	134.345	134.345
3.10.8 eenmalige rijksbijdrage					-1.000.000
3.10.8 Budget Jeugd					1.000.000
3.10.8 Hervormingsagenda Jeugd		-400.000	-400.000		
3.10.8 Budget Jeugd		400.000	400.000		
3.10.9 Opschalingskorting				1.185.000	1.185.000
3.10.10 Afboeken stelpost uitbreiding lokaal belastinggebied				-1.607.000	-1.607.000
3.10.11 Opbrengst OZB woningen				-150.000	-185.000
3.10.11 Opbrengst OZB niet-woningen				-73.000	-107.837
3.10.12 Voorlopig rekening saldo	4.403	2.212.371	1.206.498	2.621.037	
Totaal	-1.129.795	-2.639.979	-3.544.666	-3.642.292	-4.172.278

4. Overhead

Wat gaan we doen?

- **4.1 Aanpassingen gemeentewerf**

Voor de verhuizing van het reinigingsteam vanuit de Handelsweg Susteren naar de Edisonweg te Echt zijn diverse aanpassingen noodzakelijk. Bij de overname van het reinigingsteam in 2021 is bestuurlijk afgesproken dat de huisvesting op de locatie Handelsweg te Susteren tijdelijk gehandhaafd blijft en op een later tijdstip bekeken wordt aangezien deze sterk verouderd is en niet meer voldoet. Het reinigingsteam zal na het gladheidseizoen (dat eindigt in april 2023) verhuizen naar de Gemeentewerf aan de Edisonweg. De huurkosten van de Handelsweg komen te vervallen en dit vrijgekomen budget wordt ingezet als dekking voor de overname gladheidbestrijding door RWM. Voor de verhuizing dienen diverse aanpassingen gemaakt te worden op de Edisonweg zoals o.a.:

Slopen van de zoutloods voor plaatsing tijdelijke kantoorunits, opnieuw inrichten buiten terrein met containers en legoblokken, asfalteren en het creëren van extra parkeergelegenheden.

Voor deze aanpassingen is eenmalig een budgetverhoging nodig voor de post werken derden van € 72.000. De lasten worden gedekt door inzet van de reserve vermindering kapitaallasten.

- **4.2 Aanschaf materieel**

De buitendienst dient investeringen in materieel te doen om het takenpakket uit te kunnen blijven voeren. Het betreft een investering in een maai-arm met klepelbak voor onderhoudswerkzaamheden langs wegen, fietspaden en recreatieve routes. Verzocht wordt het budget beheer buiten voor aanschaffingen eenmalig te verhogen met € 40.000. De lasten worden gedekt door inzet van de reserve vermindering kapitaallasten.

- **4.3 Indexering elektriciteit en gas**

De elektriciteit en gas prijzen voor gebruik van de gemeentewerf zijn gestegen waardoor het budget ontoereikend is. Om deze prijsstijgingen te compenseren is een structurele verhoging van het budget elektriciteit en tevens het budget gas nodig van € 10.000. De lasten worden gedekt door inzet van de reserve vermindering kapitaallasten.

- **4.4 Indexering olie en brandstof**

De olie en brandstofprijzen voor het gebruik van het gemeentelijk wagenpark zijn gestegen waardoor het budget ontoereikend is. Om deze prijsstijgingen te compenseren is een verhoging van het budget olie en brandstof nodig van € 10.000 voor 2023. Aangezien een deel van het wagenpark in 2024 geleased wordt via operational lease, is geen structurele verhoging nodig. De lasten worden gedekt door inzet van de reserve vermindering kapitaallasten.

- **4.5 Inhuur transport**

Het wagenpark van de buitendienst is sterk verouderd. Indien mogelijk worden defecten aan voertuigen gerepareerd tenzij de reparaties aan de voertuigen dermate ingrijpend zijn en hoge kosten met zich meebrengen. In de loop van 2022 zijn 3 voertuigen technisch afgeschreven en hiervoor in de plaats zijn tijdelijke werkbussen gehuurd. De aanbesteding voor nieuwe voertuigen is lopend en de verwachting is dat in het eerste kwartaal van 2024 de eerste voertuigen geleverd gaan worden. Tot die tijd zullen de 3 tijdelijke bussen gehuurd blijven waardoor het budget inhuur transport overschreden wordt. Benodigd voor 2023 is een eenmalige verhoging van het budget met € 62.000. De lasten worden gedekt door inzet van de reserve vermindering kapitaallasten.

- **4.6 Onderhoud voertuigen**

Door de toename in draaiuren van de tractor is de frequentie van benodigd onderhoud toegenomen. Bovendien heeft een stijging van de onderhoudstarieven door derden plaatsgevonden. Voorgesteld wordt een structurele verhoging van het budget onderhoud vervoermiddelen met € 10.000. De lasten worden gedekt door inzet van de reserve vermindering kapitaallasten.

- **4.7 Woning ontruiming**

Door nieuwe wetgeving zijn woningontruiming van 2022 rechtstreeks belegd bij de gemeente. BOR buiten is verantwoordelijk voor de eventuele vernietiging of opslagkosten van achtergebleven huisraad op gemeentelijk eigendom zoals het trottoir. Het aantal ontruiming jaarlijks is variabel en voor een deel worden achtergebleven eigendommen door deurwaarders afgevoerd. Voor de ontruiming waar dit niet het geval is dient structureel budget gereserveerd te worden voor opslag en/of afvoerkosten. Uitgaande van 5 gevallen per jaar (gebaseerd op cijfers van 2022) dient structureel € 7.000 jaarlijks extra begroot te worden. De lasten worden gedekt door inzet van de reserve vermindering kapitaallasten.

- **4.8 Website**

Voor de ontwikkeling van de website is een bedrag € 75.000 begroot. De verwachting is dat we voor de ontwikkeling van de website € 17.500 extra nodig hebben. Dit bedrag is nodig voor de inhuur van een tekstschrijver, fotografie, marketing rondom de nieuwe website en integratie met het KCC systeem voor productinformatie. Dit extra budget kan gedekt worden door aframing van het onderhoudsbudget automatisering.

- **4.9 Diverse budgetten bedrijfsvoering**

Na de reorganisatie van het team IOC is van een aantal budgetten bekeken of deze bijgesteld kunnen worden. Omdat van een aantal budgetten de taken niet meer of inmiddels door het SC MER worden uitgevoerd kunnen deze vrijvallen. In totaal kan € 117.000 worden afgeraamd.

- **4.10 Samenvoegen diverse budgetten bedrijfsvoering**

Na de reorganisatie van het team IOC en de ingezette koers van Groei25 zijn ook de daarbij behorende budgetten samengevoegd tot één nieuw budget ad € 116.000 organisatie-ontwikkeling. Uit dit nieuw gevormde budget kunnen kosten voldaan worden zoals (markt)onderzoeken, inhuur externe expertise, etc. Het samenvoegen verloopt budgettair neutraal.

- **4.11 Subsidie DUMAVA verduurzaming gemeentehuis**

Via de tweede bestuursrapportage 2022 is krediet beschikbaar gesteld voor de verduurzaming van het gemeentehuis. In het beschikbare krediet is een bedrag van € 300.000 uit de reserve revolverende investeringen gereserveerd in afwachting van toekenning van DUMAVA subsidie. We hebben € 297.398 subsidie toegekend gekregen. Deze subsidie wordt ten gunste van het krediet gebracht. Dit betekent dat de geraamde onttrekking uit de reserve revolverende investeringen voor dit bedrag kan worden teruggestort in deze reserve en dat ook de reserve afschrijvingslasten investeringen wordt verlaagd met dit bedrag.

Door de subsidie in mindering te brengen op het krediet worden de kapitaallasten lager en ook de jaarlijkse onttrekking uit de reserve kapitaallasten. Per saldo resteert een voordeel ter hoogte van de geraamde rentekosten over dit bedrag (in 2023 is dit € 5.498).

- **4.12 cao 2023**

In april 2023 is een nieuwe cao afgesloten voor gemeenten met een looptijd van 1 januari 2023 tot en met 31 december 2023.

Dat betekent dat de salarissen per 1 januari 2023 gemiddeld met 7% omhooggaan. De cao heeft ook gevolgen voor de wedde van het college van burgemeester en wethouders en in beperkte mate voor de raadslidmaatschapsvergoeding. Voor 2023 en volgende jaren zijn de financiële gevolgen € 800.000. De kosten worden voor de jaren 2023 - 2026 gedekt uit de in de begroting opgenomen stelpost voor cao-ontwikkelingen. Voor het jaar 2027 is binnen deze stelpost € 424.651 ruimte aanwezig. Het verschil ad € 800.000 minus € 424.651 = € 375.349 wordt gedekt binnen de stelpost verrekening algemene uitkering.

- **4.13 cao 2023 - 2024 Servicecentrum MER**

In april 2023 is een nieuwe cao afgesloten voor gemeenten met een looptijd van 1 januari 2023 tot en met 31 december 2023. Deze cao is ook van toepassing op de medewerkers van het Servicecentrum MER. Dat betekent dat de salarissen per 1 januari 2023 gemiddeld met 7% omhooggaan. Voor 2023 en volgende jaren zijn de financiële gevolgen € 299.204. Vanaf het jaar 2024 wordt ook al rekening gehouden met een cao-stijging van 5%. De financiële gevolgen hiervan bedragen

€ 381.149. Vanaf 2024 gaat het dan totaal om € 680.353. De kosten worden voor de jaren 2023 - 2025 gedekt uit de in de begroting opgenomen stelpost voor cao-ontwikkelingen. Voor het jaar 2026 is binnen deze stelpost € 335.651 ruimte aanwezig. Het verschil ad € 344.702 (€ 680.353 minus € 335.651) wordt gedekt binnen de stelpost verrekening algemene uitkering. Voor het jaar 2027 moet nog dekking gevonden worden.

De cao van het SC MER komt terug bij verschillende programma's maar wordt enkel hier toegelicht (programma 1, 6, 8 en 10).

- **4.14 Werk Derden**

Het budget Werk Derden wordt gebruikt voor externe ondersteuning voor projecten. Al diverse jaren is het bedrag ongewijzigd, terwijl de behoefte aan ondersteuning steeds meer wordt in plaats van minder. Daarom is een structurele verhoging van het budget nodig met € 50.000.

- **4.15 Revitalisatie kantoorvleugel/trouwzaal**

De kantoren van de wethouders dienen bouwkundig en revitaliserend aangepast te worden waarvoor een investering nodig is van € 120.000. Tevens wordt de trouwzaal omgebouwd naar een drietal kantoren. Hiervoor is een investering nodig van € 150.000. In de raming van de verbouwing zijn geen kosten m.b.t. vernieuwing van meubilair en decoratie opgenomen. Deze worden via apart budget (facilitair) betaald.

- **4.16 Vervanging UPS**

Betreft aanschaf nieuwe vervangende UPS, tijdelijke huur (overbrugging leveringstermijn), onderhoudscontract en technische aanpassing elektra-installatie, ten bedrage van € 23.600. Deze aanschaf is niet opgenomen in de voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen en er is geen ruimte binnen deze voorziening om dit op te vangen. Vandaar dat er een budget gevraagd wordt van € 23.600.

- **4.17 Uitbreiding formatie**

In het hoofdlijnenakkoord 2022 – 2026 is de volgende passage opgenomen over de ontwikkeling van de gemeentelijke organisatie:

'De gemeentelijke organisatie dient gericht te zijn op een goede dienstverlening aan onze inwoners, bedrijven en verenigingen als ook op het realiseren van de ambitieuze bestuurlijke opgaven op het gebied van ontwikkeling, realisatie en beheer.

Om dit goed te kunnen (blijven) doen, is een flexibele organisatie nodig die inzet op effectiviteit en continue streeft naar verbetering. Hierbij wordt ingezet op de volgende ontwikkelsporen: professionalisering, optimaliseren, werkomgeving, continue verbetering van processen en het vergroten van de betrokkenheid van onze medewerkers.'

Om hieraan te kunnen voldoen is structureel uitbreiding van de formatie nodig. Het hiervoor benodigde budget bedraagt € 650.000.

Dekking van deze € 650.000 is gevonden binnen diverse budgetten bedrijfsvoering, rente-opbrengsten, budget voormalig personeel, inzet voorlopig rekeningsaldo en opbrengst OZB. Hiervoor zijn separate formats aangemaakt. Zie 3.10.3 en 3.10.4.

Budget voormalig personeel

In de begroting is een structureel budget van € 270.000 geraamd voor kosten in verband met voormalig personeel. Vanaf 2024 wordt van dit budget geen gebruik meer gemaakt en kan derhalve worden ingezet als dekkingsmiddel voor de structurele uitbreiding met 6,5 fte personeel.

Naast bovengenoemd budget is voor de jaren 2024 en 2025 een budget nodig van € 500.000 voor incidentele personeelskosten, denk aan tijdelijk inhuur en dakpanconstructies in verband met het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd van medewerkers. Deze bedragen worden gedekt door te beschikken in 2024 over de reserve personeel en bestuur en in 2025 over de reserve bedrijfsvoering.

- **4.18 Bankkosten**

Bij het overhevelen van taken op het gebied van bedrijfsvoering van de gemeente naar het SC MER is o.a. ook het budget voor bankkosten overgedragen. De betalingen inzake bankkosten worden echter door de gemeente voldaan, die op haar beurt telkens op het einde van het jaar een nota stuurt naar het SC MER met het verzoek de gemaakte bankkosten aan de gemeente te restitueren.

Uit praktisch oogpunt wordt het budget bankkosten weer in de begroting van de gemeente opgenomen en wordt de bijdrage aan het SC MER met hetzelfde bedrag verlaagd. Voor Echt-Susteren gaat het om een bedrag van € 5.000.

- **4.19 Stelpost cao vanaf 2025**

Door de hoge cao's die in 2023 zijn afgesloten en ook de verwachting dat in 2024 wederom flinke eisen op tafel worden gelegd door de vakbonden zijn de bestaande stelposten in onze begroting volledig ingezet. Er is nu geen ruimte meer beschikbaar voor cao-afspraken die gaan gelden vanaf 2025. De afgesloten cao's hebben niet alleen betrekking op de mensen in dienst van onze gemeente, maar ook de verbonden partijen brengen de cao-gevolgen in rekening bij de deelnemende gemeenten. Om toch weer een buffer op te bouwen wordt voorgesteld om vanaf 2025 een stelpost van € 1.000.000 hiervoor in de begroting op te nemen.

- **4.20 Communicatie**

In de gemeente Echt-Susteren worden vele plannen en talloze projecten ontwikkeld, in het ruimtelijk domein en op het maatschappelijk speelveld. Dit betreft ontwikkelingen die in toenemende mate goede procesbegeleiding vereisen, ook vanuit een professionele communicatieve discipline. In het verleden is de keuze gemaakt om deze beleidsinhoudelijke projecten en trajecten niet te faciliteren op communicatief vlak, maar we komen er tegenwoordig niet meer onderuit om dit wél te doen.

Bestuurlijk en beleidsinhoudelijk bestaat er een enorme behoefte aan ondersteuning op communicatief terrein, van het prille begin tot de eindfase van een project. De nut en noodzaak van deze ondersteuning worden daarnaast ingegeven door de toegenomen mondigheid, betrokkenheid en (re)acties van de burger, online en offline. Als gemeente willen we in de diverse trajecten een proactieve rol vervullen en niet reactief, zoals nu vaak noodgedwongen het geval is door te weinig capaciteit.

Daarom wordt verzocht om 1 fte voor een projectcommunicatiemedewerker, hoofdzakelijk ten behoeve van de teams Ruimtelijk Domein en Maatschappelijk Domein. Kosten € 100.000.

- **4.21 't Waekblaad**

De redactie en vormgeving van 't Waekblaad gebeuren door een externe partij. Dit gebeurt naar grote tevredenheid, zowel intern als extern. Hier moet structureel geld voor beschikbaar zijn, maar voor 2023 zal het tijdelijk worden ingevuld. Dit betekent voor het tweede helft van het jaar een bedrag van 17.500 euro. Voor de jaren erna in principe 30.000 euro per jaar.

- **4.22 Uitbreiding secretariële capaciteit**

Om organisatie breed zicht te krijgen op de beschikbare en benodigde capaciteit voor secretariële werkzaamheden, is een extern onderzoek uitgevoerd. In dit onderzoek is gebleken dat er diverse wijzigingen nodig zijn in de organisatie en werkwijzen van de secretariaten. Implementatie van de adviezen vergt een uitbreiding van de formatie met 1,5 fte (kosten € 100.000).

- **4.23 BOR uitbreiding formatie**

In het Hoofdlijnenakkoord 2022-2026, hoofdstuk 3 Beheer Openbare Ruimte wordt gestreefd om per 2024 een aantal uitvoeringstaken weer in eigen beheer te gaan uitvoeren. Dit vergt een andere organisatie en inrichting van Team BOR. Op basis hiervan is in 2022 opdracht verleend aan een extern bureau om een onderzoek te starten. De doorontwikkeling van team BOR staat daarbij centraal omwille van de geconstateerde disbalans tussen het takenpakket en beschikbare formatie en middelen. Het onderzoek bevindt zich in de afrondende fase en

het eindrapport wordt naar verwachting medio / einde mei aangeleverd. Op basis van de reeds bekende cijfers, eigen analyse en calculaties heeft er een forecast raming plaatsgevonden die leidt naar de formatie-uitbreiding, gedeeltelijke dekking en uitbreiding van het wagenpark. De formatie-uitbreiding betreft 12 Fte's en 3 voertuigen op leasebasis. Naar verwachting zullen vacatures medio 2024 pas ingevuld zijn en zal bijstelling van de daadwerkelijke Fte-behoefte plaatsvinden na oplevering van het eindrapport. De geprognostiseerde lasten voor 2024 zijn € 510.000 met een dekking van € 100.000. De geprognostiseerde lasten voor de jaren 2025 en verder betreffen € 885.000 met een dekking van € 200.000. De dekking wordt deels gerealiseerd door de budgetten groenonderhoud en klein onderhoud wegen. De leasebedragen voor de bijbehorende voertuigen bedragen jaarlijks € 50.000.

- 4.24 Gladheidsbestrijding

Het gladheidsmaterieel wordt beschikbaar gesteld door Reinigingsdienst RWM. Daardoor heeft de gemeente zelf geen nieuw materieel hoeven aan te schaffen. RWM brengt de kapitaallasten van het materieel bij de gemeente in rekening. Voor 2023 is nodig € 18.000 en vanaf 2024 € 36.000.

- 4.25 Locatie gemeentewerf

De huidige gemeentewerf kampt al jaren met een groot capaciteitsprobleem waardoor de niet wenselijke situatie is ontstaan dat het "serviceteam Zwerfafval" noodgedwongen op een andere locatie verblijft. Gezien de verduurzaming van het wagenpark door elektrische voertuigen, de niet gewenste 2^e locatie en de uitbreiding van het formatieplan zal er op korte termijn gezocht worden naar een passende locatie die meer geschikt is om Team BOR Buiten te huisvesten.

Wat mag het kosten?

Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027
4.1 Verhuizing reinigingsteam naar loods	72.000				
4.1 Reserve vermindering kapitaallasten	-72.000				
4.2 Aanschaffing maai-arm	40.000				
4.2 Reserve vermindering kapitaallasten	-40.000				
4.3 Indexering elektriciteit	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
4.3 Indexering gas	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
4.3 Reserve vermindering kapitaallasten	-20.000				
4.4 Indexering olie en brandstof	10.000				
4.4 Reserve vermindering kapitaallasten	-10.000				
4.5 Inhuur transport	62.000				
4.5 Reserve vermindering kapitaallasten	-62.000				
4.6 Onderhoud vervoer	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
4.6 Reserve vermindering kapitaallasten	-10.000				
4.7 Woningontruimingen	7.000	7.000	7.000	7.000	7.000
4.7 Reserve vermindering kapitaallasten	-7.000				
4.8 Website	17.500				
4.8 Onderhoud automatisering	-17.500				
4.9 Advieskosten	-7.000	-7.000	-7.000	-7.000	-7.000
4.9 Werken door derden	-3.150	-3.150	-3.150	-3.150	-3.150
4.9 Onderzoekskosten	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
4.9 Telefoonkosten etc	-16.850	-16.850	-16.850	-16.850	-16.850
4.9 Onderhoud automatisering	-75.000	-75.000	-75.000	-75.000	-75.000

4.10 Informatiebeveiliging	-40.553	-40.553	-40.553	-40.553	-40.553
4.10 Automatisering - gegevensveiligheid	14.710	14.710	14.710	14.710	14.710
4.10 Concern - ontwikkeling	25.843	25.843	25.843	25.843	25.843
4.10 Telefoonkosten etc	-50.514	-50.514	-50.514	-50.514	-50.514
4.10 Concern - ontwikkeling	50.514	50.514	50.514	50.514	50.514
4.10 Onderhoud automatisering	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
4.10 Concern - ontwikkeling	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000
4.11 Rente krediet verduurzaming gemeentehuis	-5.498	-5.651	-5.353	-5.056	-4.758
4.11 Afschrijving krediet verduurzaming gemeentehuis	-14.870	-14.870	-14.870	-14.870	-14.870
4.11 Terugstorting reserve revolverende investeringen	297.398				
4.11 Onttrekking reserve afschrijvingslasten investeringen	-297.398				
4.11 Beschikking reserve afschrijvingslasten investeringen	14.870	14.870	14.870	14.870	14.870
4.12 cao 2023 gemeenten	800.000	800.000	800.000	800.000	800.000
4.12 Stelpost toekomstige verplichtingen cao	-800.000	-800.000	-800.000	-800.000	-424.651
4.12 Stelpost toekomstige verrekeningen alg uitkering					-375.349
4.13 Bijdrage MER cao BV	117.200	267.421	267.421	267.421	267.421
4.13 Bijdrage MER cao BO	4.933	11.228	11.228	11.228	11.228
4.13 Bijdrage MER cap SD cao	99.933	221.046	221.046	221.046	221.046
4.13 Bijdrage MER OD cao	77.138	180.658	180.658	180.658	180.658
4.13 Stelpost cao ontwikkeling bijdrage sc MER	-299.204	-680.353	-680.353	-335.651	
4.13 Stelpost cao ontwikkeling bijdrage sc MER				-344.702	
4.14 Personeel werken derden	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
4.15 Rente kantoren en trouwzaal ombouwen		5.400	5.130	4.860	4.590
4.15 Afschrijving kantoren en trouwzaal ombouwen		13.500	13.500	13.500	13.500
4.16 Nieuwe ups serverruimte en onderhoud nieuwe markt	23.600	1.700			
4.17 Salarissen uitbreiding formatie	407.000	650.000	650.000	650.000	650.000
4.17 Budget voormalig personeel (dekking uitbreiding formatie)		-270.000	-270.000	-270.000	-270.000
4.17 Incidentele personeelskosten		500.000	500.000		
4.17 Reserve personeel en bestuur		-500.000			
4.17 Reserve bedrijfsvoering			-500.000		
4.18 Bankkosten	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
4.18 Bijdrage SC MER UP 2023 BV	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
4.19 Stelpost cao			1.000.000	1.000.000	1.000.000
4.20 Communicatie 1 Fte	50.000	100.000	100.000	100.000	100.000
4.21 t Waekblaad	17.500	30.000	30.000	30.000	30.000
4.22 Uitbreiding secretariele capaciteit 1 Fte	50.000	100.000	100.000	100.000	100.000
4.23 BOR uitbreiding formatie		510.000	885.000	885.000	885.000
4.23 Dekking bijstellen div budgetten		-100.000	-200.000	-200.000	-200.000
4.23 Leasekosten voertuigen		50.000	50.000	50.000	50.000
4.24 Gladheidsbestrijding	18.000	36.000	36.000	36.000	36.000
4.25 Nieuwe locatie BOR buiten		pm	pm	pm	pm
Totaal	493.602	1.090.949	2.364.277	2.364.304	3.044.685

5. Reserves en voorzieningen

Onderstaande mutaties zijn toegelicht in hoofdstukken 3 en 4.

Reserves	Storting	Onttrekking
Reserve algemeen jeugdbeleid (nr. 106)		
3.6.7 Projectleider jongerenparticipatie		50.000
Reserve vermindering kapitaallasten (nr. 181)		
3.3.10 Aanvulling voorziening afvalverwijdering en verwerking		200.000
3.3.18 Herinrichting groen Corneliusshof Dieteren		150.000
3.5.10 Renovatie toplaag tennisbanen Nieuwstadt		53.000
3.6.12 Surplus reserve opvang vluchtelingen	315.383	
3.9.2 Versterking economische structuur		24.000
4.1 Aanpassingen gemeentewerf		72.000
4.2 Aanschaffingen materieel		40.000
4.3 Eenergiekosten gemeentewerf		20.000
4.4 Indexering brandstof en olie		10.000
4.5 Inhuur transport		62.000
4.6 Onderhoud voertuigen		10.000
4.7 Woningontruimingen		7.000
Algemene reserve grondbedrijf (nr. 40)		
3.9.1 Planontwikkelingskosten klooster Koningsbosch		10.000
3.9.4 Positief resultaat Bedrijvenpark de Loop Echt (faciliterende grex)	312.081	
Reserve regionale woonvisie (nr. 132)		
3.7.1 Woningbehoefteonderzoek		25.000
Reserve revolverende investeringen (nr. 169)		
3.6.3 Terugstorting i.v.m. ontvangen verduurzamingssubsidie MFC Roosteren	298.950	
3.10.7 Dividend Fudura	371.600	
4.11 Terugstorting i.v.m. ontvangen verduurzamingssubsidie gemeentehuis	297.398	
Reserve kwaliteit verbeterende projecten buitengebied nr. 203)		
3.3.6 Spooreplacement		8.603
Reserve jeugdhulp (nr. 206)		
3.6.17 Jeugdhulp behandeling individueel		314.897
Reserve SC MER OD (nr. 226)		
3.8.1 Saldo meerkosten uitvoeringsprogramma MER OD en opbrengst leges	39.556	
Reserve SC MER SD (nr. 230)		
3.6.9 Bijdrage MER SD applicatie snelbalie en burgerportaal		13.713
3.6.10 Bijdrage MER SD TOZO uitvoeringskosten		31.227
Reserve SC MER BV (nr. 231)		
3.1.2 Bijdrage MER bedrijfsvoering t.b.v. meerkosten uitvoeringsprogramma MER BV		260.551

Reserve majeure projecten (nr. 233)		
3.3.16 Programma Centrum Echt		522.000
3.9.4 Inbrengwaarde grond algemene dienst Bedrijvenpark de Loop Echt	54.050	
3.9.4 Ambtelijke uren Bedrijvenpark de Loop Echt (actief)	49.991	
3.9.4 Ambtelijke uren Bedrijvenpark de Loop Echt (facilair)	32.085	
Reserve afschrijvingslasten investeringen (nr. 241)		
3.3.16 Programma centrum Echt	522.000	
3.3.16 Afschrijving wegen programma centrum Echt		10.440
3.6.3 Onttrekking i.v.m. ontvangen verduurzamingssubsidie MFC Roosteren		298.950
3.6.3 Afschrijving krediet (verduurzaming) MFC Roosteren		14.948
4.11 Onttrekking i.v.m. ontvangen verduurzamingssubsidie gemeentehuis		297.398
4.11 Afschrijving krediet verduurzaming gemeentehuis		14.870
Reserve opvang vluchtelingen (nr. 250)		
3.6.12 Restantbudget opvang ontheemden Oekraïne	530.607	
Reserve beschermd wonen (nr. 255)		
3.6.16 Overschot middelen regio t.b.v.beschermd wonen	400.000	
Totaal reserves	3.223.701	2.520.597
Reserves: saldo meer gestort dan onttrokken	703.104	

Voorzieningen	Storting	Vrijval
Voorziening wegen (nr. 180)		
3.3.2 Wegen algemeen, onderhoud wegen	65.000	
3.3.7 Voorziening wegen verhogen onderhoud	175.000	
3.3.8 Wegen, opbrengsten derden	50.000	
Voorziening groot onderhoud riolering (nr. 201)		
3.3.11 Riool opbrengsten en kosten		165.000
3.3.11 Riool vervallen storting voorziening	-72.522	
3.10.6 Hogere bijdrage BsGW		3.930
Voorziening afvalverwijdering en verwerking (nr. 204)		
3.3.10 Aanvulling voorziening afvalverwijdering en verwerking	200.000	
3.10.6 Hogere bijdrage BsGW		5.554
Voorziening lokale bon (nr. 251)		
3.9.3 Vrijval voorziening lokale bon (lagere kosten)		100.000
Totaal voorzieningen	417.478	274.484
Voorzieningen: saldo meer gestort dan onttrokken	142.994	

6. Begrotingswijzigingen

6.1 Begrotingswijziging per programma

Begrotingswijziging 2023 Nr. 8 1e Berap 2023 Programma's

Begrotingswijziging programma

	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026
Programma 0100 Bevolking en Bestuur				
Lasten	646.351			
Baten	20.000			
Saldo voor bestemming	626.351			
Saldo na bestemming	626.351			
Programma 0200 Openbare orde en veiligheid				
Lasten	206.060			
Saldo voor bestemming	206.060			
Saldo na bestemming	206.060			
Programma 0300 Beheer openbare ruimte				
Lasten	2.866.894			
Baten	1.864.838			
Saldo voor bestemming	1.002.056			
Saldo na bestemming	1.002.056			
Programma 0400 Onderwijs				
Lasten	-5.304			
Baten	0			
Saldo voor bestemming	-5.304			
Saldo na bestemming	-5.304			
Programma 0500 Cultuur & Sport				
Lasten	393.471			
Baten	118.124			
Saldo voor bestemming	275.347			
Saldo na bestemming	275.347			
Programma 1000 Sociaal Domein				
Lasten	4.824.198			
Baten	5.609.373			
Saldo voor bestemming	-785.175			
Storting reserves	930.607			
Onttrekking reserves	409.837			
Mutaties vd reserves	520.770			
Saldo na bestemming	-264.405			
Programma 1300 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting				
Lasten	137.761			
Saldo voor bestemming	137.761			
Onttrekking reserves	25.000			
Mutaties vd reserves	-25.000			
Saldo na bestemming	112.761			

Begrotingswijziging 2023 Nr. 8 1e Berap 2023 Programma's

Begrotingswijziging programma

	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026
Programma 1400 Omgevingsrecht				
Lasten	637.582			
Baten	750.000			
Saldo voor bestemming	-112.418			
Storting reserves	39.556			
Mutaties vd reserves	39.556			
Saldo na bestemming	-72.862			
Programma 1500 Economische Zaken en grondexploitatie				
Lasten	328.421			
Baten	752.150			
Saldo voor bestemming	-423.729			
Storting reserves	448.207			
Onttrekking reserves	540.603			
Mutaties vd reserves	-92.396			
Saldo na bestemming	-516.125			
Programma 1600 Algemene dekkingsmiddelen				
Lasten	-711.434			
Baten	1.692.358			
Saldo voor bestemming	-2.403.792			
Storting reserves	1.887.407			
Onttrekking reserves	1.557.157			
Mutaties vd reserves	330.250			
Saldo na bestemming	-2.073.542			
Programma 1650 Overhead				
Lasten	715.851			
Saldo voor bestemming	715.851			
Saldo na bestemming	715.851			
Programma 9900 Resultaat				
E	-6.188			
Overig	-6.188			
Saldo na bestemming	-6.188			
Saldo van de begroting	0			

Begrotingswijziging krediet

Grootboeknummer	Omschrijving Grootboeknummer	Kostensoort	Omschrijving kostensoort	Inkomsten/ Uitgaven	Krediet 2.023
70010011	Vorbereidingskosten grondexploitatie	33331	Actieve grexen	Uitgaven	85.000
72100011	Evenementenlocatie buitenaccommodatie	33300	Uitvoeringskosten kapitaalswerken		515.000

Begrotingswijziging 2023 Nr. 8 1e Berap 2023 Programma's

Begrotingswijziging krediet

Grootboeknummer	Omschrijving Grootboeknummer	Kostensoort	Omschrijving kostensoort	Inkomsten/ Uitgaven	Krediet 2.023
72100246	Pr. Centrum Echt (add. F2 1BR23) wegen	33300	Uitvoeringskosten kapitaalswerken	Uitgaven	522.000
72100247	Pr. Centrum Echt (KLC subs. 1BR23) wegen	33300	Uitvoeringskosten kapitaalswerken		1.022.500
75300011	Aanleg Padelbanen 2022	33300	Uitvoeringskosten kapitaalswerken		56.255
75300012	Akoestische maatregelen sporthallen	33300	Uitvoeringskosten kapitaalswerken		134.000
75310191	Verleiding verl. sportterreinen 3e tranche	33300	Uitvoeringskosten kapitaalswerken		100.000
75410062	Evenementenlocatie binnenaccommodaties	33300	Uitvoeringskosten kapitaalswerken		285.000
78200010	Startersleningen	41111	Bijdrage startersfonds		100.000
Totaal - Uitgaven					2.819.755
70020106	Duurzaamheid gemeentehuis 2020	41890	Provinciale, rijksbijdrage in kapitaalswerken	Inkomsten	-297.398
72100247	Pr. Centrum Echt (KLC subs. 1BR23) wegen	41890	Provinciale, rijksbijdrage in kapitaalswerken		-1.022.500
75300011	Aanleg Padelbanen 2022	41811	Rijksbijdragen		-56.255
76700009	Ontvlechten school MFC Roosteren 2022	41890	Provinciale, rijksbijdrage in kapitaalswerken		-298.950
Totaal - Inkomsten					-1.675.103
Totaal - Saldo					1.144.652

Begrotingswijziging reserves en voorzieningen

Reserve/ voorz.nummer	Omschrijving	Onttrekking/ Storting	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026
Reserve						
1	Algemene reserve	Onttrekking	82.076			
40	Algemene reserve Grondbedrijf		10.000			
106	Reserve algemeen jeugdbeleid		50.000			
132	Reserve regionale woonvisie		25.000			
140	Reserve riolering		3.930			
181	Reserve vermindering kapitaallasten		648.000			
203	Reserve kwaliteit verbeterende proj. buitengebied		8.603			
206	Reserve Jeugdhulp		314.897			
230	Reserve SC MER-SD		44.940			
231	Reserve SC MER bedrijfsvoering		260.551			
233	Reserve majeure projecten		522.000			
241	Reserve afschrijvingslasten investeringen	566.530				
Totaal - Onttrekking			2.536.527			
1	Algemene reserve	Storting	-82.076			
32	Reserve wegen		-65.000			
40	Algemene reserve Grondbedrijf		-312.081			
169	Reserve revolverende investeringen		-967.948			
181	Reserve vermindering kapitaallasten		-315.383			

Begrotingswijziging 2023 Nr. 8 1e Berap 2023 Programma's

Begrotingswijziging reserves en voorzieningen

Reserve/ voorz.nummer	Omschrijving	Onttrekking/ Storting	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026
226	reserve SC MER OD	Storting	-39.556			
233	Reserve majeure projecten		-136.126			
241	Reserve afschrijvingslasten investeringen		-522.000			
250	Reserve opvang vluchtelingen		-530.607			
255	Reserve Beschermd Wonen		-400.000			
Totaal - Storting			-3.370.777			
Totaal - Reserve			-834.250			
Voorziening						
204	Voorziening afvalverwijdering en afvalverwerking	Onttrekking	218.000			
248	Voorziening riolering art 44 lid 2 BBV		165.000			
251	Voorziening lokale bon comp. energiecrisis		100.000			
Totaal - Onttrekking			483.000			
180	Voorziening wegen	Storting	-225.000			
201	Voorziening groot onderhoud riolering 44 1c		72.522			
204	Voorziening afvalverwijdering en afvalverwerking		-200.000			
Totaal - Storting			-352.478			
Totaal - Voorziening			130.522			

Begrotingswijziging taakveld

Taakveld BBV	Omschrijving	Inkomsten/Uitgaven	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026
0.1	Bestuur	Lasten	445.399			
0.10	Mutaties reserves		3.305.777			
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten		-6.188			
0.2	Burgerzaken		193.695			
0.4	Overhead		715.851			
0.5	Treasury		6.000			
0.61	OZB woningen		47.376			
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds		1.109			
0.8	Overige baten en lasten		-759.919			
1.1	Crisisbeheersing en brandweer		183.884			
1.2	Openbare orde en veiligheid		22.176			
2.1	Verkeer en vervoer		677.408			
2.5	Openbaar vervoer		-9.100			
3.1	Economische ontwikkeling		116.468			
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur		1.116.675			
3.3	Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen		48.594			
3.4	Economische promotie		19.098			
4.2	Onderwijshuisvesting		10.696			

Begrotingswijziging 2023 Nr. 8 1e Berap 2023 Programma's

Begrotingswijziging taakveld

Taakveld BBV	Omschrijving	Inkomsten/Uitgaven	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	Lasten	86.333			
5.1	Sportbeleid en activering		157.618			
5.2	Sportaccommodaties		185.098			
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie		12.593			
5.4	Musea		25.034			
5.5	Cultureel erfgoed		-1.000			
5.6	Media		-11.872			
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie		447.383			
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie		2.124.997			
6.3	Inkomensregelingen		840.415			
6.4	WSW en beschut werk		-124.994			
6.5	Arbeidsparticipatie		422.626			
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)		3.608			
6.71a	Hulp bij het huishouden (WMO)		236.563			
6.71b	Begeleiding (WMO)		60.241			
6.71c	Dagbesteding (WMO)		188.221			
6.72b	Jeugdhulp behandeling		314.897			
6.81a	Beschermd wonen (WMO)		513.588			
7.1	Volksgezondheid		141.703			
7.2	Riolering		-68.592			
7.3	Afval		445.333			
7.4	Milieubeheer		1.385.550			
7.5	Begraafplaatsen en crematoria		7.257			
8.1	Ruimte en leefomgeving		247.974			
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)		3.326			
8.3	Wonen en bouwen		712.239			
Totaal - Lasten			14.491.138			
0.10	Mutaties reserves	Baten	-2.532.597			
0.2	Burgerzaken		-20.000			
0.5	Treasury		-691.000			
0.62	OZB niet-woningen		-15.430			
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds		-985.928			
2.1	Verkeer en vervoer		-50.000			
3.1	Economische ontwikkeling		-177.500			
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur		-1.151.698			
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen		-54.050			
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken		0			
5.2	Sportaccommodaties		-118.124			
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie		-3.695.990			
6.3	Inkomensregelingen		-522.697			
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)		-26.740			
6.81a	Beschermd wonen (WMO)		-1.363.946			

Begrotingswijziging 2023 Nr. 8 1e Berap 2023 Programma's

Begrotingswijziging taakveld

Taakveld BBV	Omschrijving	Inkomsten/Uitgaven	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026
7.2	Riolering	Baten	-372.926			
7.3	Afval		-74.103			
7.4	Milieubeheer		-1.367.809			
8.1	Ruimte en leefomgeving		-520.600			
8.3	Wonen en bouwen		-750.000			
Totaal - Baten			-14.491.138			
Totaal - Saldo			0			

Begrotingswijziging 2023 Nr. 9 1e Berap 2023 Restantbudgetten uit reserve

Begrotingswijziging programma

	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026
Programma 0100 Bevolking en Bestuur				
Lasten	42.186			
Saldo voor bestemming	42.186			
Saldo na bestemming	42.186			
Programma 0200 Openbare orde en veiligheid				
Lasten	-173.761			
Saldo voor bestemming	-173.761			
Saldo na bestemming	-173.761			
Programma 0300 Beheer openbare ruimte				
Lasten	356.246			
Baten	20.025			
Saldo voor bestemming	336.221			
Onttrekking reserves	47.725			
Mutaties vd reserves	-47.725			
Saldo na bestemming	288.496			
Programma 0400 Onderwijs				
Lasten	25.667			
Saldo voor bestemming	25.667			
Saldo na bestemming	25.667			
Programma 0500 Cultuur & Sport				
Lasten	82.938			
Saldo voor bestemming	82.938			
Saldo na bestemming	82.938			
Programma 1000 Sociaal Domein				
Lasten	-5.613			
Saldo voor bestemming	-5.613			
Saldo na bestemming	-5.613			
Programma 1300 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting				
Lasten	69.633			
Saldo voor bestemming	69.633			
Saldo na bestemming	69.633			
Programma 1500 Economische Zaken en grondexploitatie				
Lasten	55.474			
Saldo voor bestemming	55.474			
Onttrekking reserves	55.444			
Mutaties vd reserves	-55.444			
Saldo na bestemming	30			

Begrotingswijziging 2023 Nr. 9 1e Berap 2023 Restantbudgetten uit reserve

Begrotingswijziging programma

	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026
Programma 1600 Algemene dekkingsmiddelen				
Lasten	283			
Saldo voor bestemming	283			
Storting reserves	28.214			
Onttrekking reserves	418.222			
Mutaties vd reserves	-390.008			
Saldo na bestemming	-389.725			
Programma 1650 Overhead				
Lasten	60.149			
Saldo voor bestemming	60.149			
Saldo na bestemming	60.149			
Saldo van de begroting	0			

Begrotingswijziging reserves en voorzieningen

Reserve/ voorz.nummer	Omschrijving	Onttrekking/ Storting	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026
Reserve						
1	Algemene reserve	Onttrekking	133.290			
117	Reserve Personeel & Bestuur		266.507			
169	Reserve revolverende investeringen		230.152			
181	Reserve vermindering kapitaallasten		34.689			
203	Reserve kwaliteit verbeterende proj. buitengebied		55.444			
208	Reserve bedrijfsvoering		45.101			
220	Reserve restant budgetten		-291.517			
227	Reserve duurzaamheid		47.725			
Totaal - Onttrekking			521.391			
181	Reserve vermindering kapitaallasten	Storting	-28.214			
Totaal - Storting			-28.214			
Totaal - Reserve			493.177			

Begrotingswijziging taakveld

Taakveld BBV	Omschrijving	Inkomsten/Uitgaven	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026
0.10	Mutaties reserves	Lasten	28.214			
0.2	Burgerzaken		40.344			
0.4	Overhead		60.149			
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds		283			
1.1	Crisisbeheersing en brandweer		3.116			
1.2	Openbare orde en veiligheid		-176.877			
2.1	Verkeer en vervoer		74.122			

Begrotingswijziging 2023 Nr. 9 1e Berap 2023 Restantbudgetten uit reserve

Begrotingswijziging taakveld

Taakveld BBV	Omschrijving	Inkomsten/Uitgaven	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026
3.1	Economische ontwikkeling	Lasten	13.220			
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur		3.825			
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen		8.160			
3.4	Economische promotie		1.558			
4.2	Onderwijshuisvesting		1.814			
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken		-5.117			
5.1	Sportbeleid en activering		106.615			
5.2	Sportaccommodaties		2.660			
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie		7.640			
5.4	Musea		2.040			
5.5	Cultureel erfgoed		-36.300			
5.6	Media		283			
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie		24.401			
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie		53.714			
6.3	Inkomensregelingen		-44.241			
6.5	Arbeidsparticipatie		9.549			
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)		3.485			
7.1	Volksgezondheid		850			
7.4	Milieubeheer		282.411			
7.5	Begraafplaatsen en crematoria		1.842			
8.1	Ruimte en leefomgeving		60.708			
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)		850			
8.3	Wonen en bouwen		12.098			
Totaal - Lasten			541.416			
0.10	Mutaties reserves	Baten	-521.391			
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie		-20.025			
Totaal - Baten			-541.416			
Totaal - Saldo			0			

Begrotingswijziging 2023 Nr. 10 1e Berap 2023 Budgettair neutraal

Begrotingswijziging programma

	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026
Programma 1000 Sociaal Domein				
Lasten	0			
Saldo voor bestemming	0			
Saldo na bestemming	0			
Programma 1500 Economische Zaken en grondexploitatie				
Lasten	0			
Baten	93.857			
Saldo voor bestemming	-93.857			
Storting reserves	126.338			
Onttrekking reserves	32.481			
Mutaties vd reserves	93.857			
Saldo na bestemming	0			
Saldo van de begroting	0			

Begrotingswijziging reserves en voorzieningen

Reserve/ voorz.nummer	Omschrijving	Onttrekking/ Storting	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026
Reserve						
40	Algemene reserve Grondbedrijf	Onttrekking	32.481			
Totaal - Onttrekking			32.481			
40	Algemene reserve Grondbedrijf	Storting	-93.857			
233	Reserve majeure projecten		-32.481			
Totaal - Storting			-126.338			
Totaal - Reserve			-93.857			

Begrotingswijziging taakveld

Taakveld BBV	Omschrijving	Inkomsten/Uitgaven	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026
0.10	Mutaties reserves	Lasten	126.338			
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur		0			
6.81b	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)		35.000			
6.82a	Jeugdbescherming		-35.000			
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)		0			
Totaal - Lasten			126.338			
0.10	Mutaties reserves	Baten	-32.481			
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur		-61.376			
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)		-32.481			
Totaal - Baten			-126.338			
Totaal - Saldo			0			

6.2. Begrotingswijziging restant-budgetten uit reserves

Dit betreft budgetten welke in eerdere jaren al beschikbaar werden gesteld, maar in dat jaar niet werden uitgegeven. Hiervoor zijn wel al verplichtingen aangegaan en activiteiten opgestart. Via deze begrotingswijziging worden deze (restant-)budgetten in 2022 opnieuw beschikbaar gesteld.

1. Algemene reserve

Onderhoud Reinoudhal naar aanleiding van waterschade

Vanuit het rekeningsaldo 2021 is een bedrag van € 145.000 beschikbaar gesteld ten behoeve van onderhoud Reinoudhal ter voorkoming van waterschade. In 2022 is € 14.370 hierop uitgegeven. Derhalve mag een bedrag van € 130.630 opgenomen worden in de begroting 2023.

Onderhoud sportaccommodaties

Vanuit het rekeningsaldo 2020 is een bedrag van € 40.000 beschikbaar gesteld in 2021 ten behoeve van "klein onderhoud sportaccommodaties", niet uitgevoerd vanwege corona.

Hiervan is € 2.660 nog niet uitgegeven, welke opgenomen mag worden in de begroting 2023.

117. Reserve personeel en bestuur

In 2022 hebben een aantal onttrekkingen uit deze reserve niet plaatsgevonden. Hier volgt een korte opsomming van de bedragen die nog niet onttrokken zijn.

Omschrijving	Budget
Frictiekosten 2021	€ 61.692
Thuiswerkfacilitering	€ 204.815

169. Reserve revolverende investeringen

Windmolens

In 2020 is besloten ten laste van de reserve revolverende investeringen budget beschikbaar te stellen voor windmolens.

Hiervan resteerde in 2022 € 319.710. In 2022 is € 89.558 uitgegeven. Het restantbudget van € 230.152 met de bijbehorende dekking uit de reserve revolverende investeringen wordt in 2023 opnieuw opgevoerd ter dekking van de nog uit te voeren werkzaamheden.

181. Reserve vermindering kapitaallasten

Notitie gemeenschapshuizen

In 2020 zijn nieuwe meerjarige onderhoudsprogramma's opgesteld voor de meeste gemeenschapshuizen. Voor de drie gemeenschapshuizen die in eigendom zijn bij derden worden, gezien het verzoek om ondersteuning, ook nog onderhoudsplannen opgesteld. Voor de kosten van deze onderzoeken en enkele benodigde groot-onderhoudswerkzaamheden is een budget beschikbaar gesteld van € 105.000. Hiervan is € 63.272 reeds uitgegeven. Een bedrag van € 32.000 is reeds doorgeschoven naar 2023 via de 2^e bestuursrapportage 2022. Derhalve mag er nog een bedrag van € 9.728 opgenomen worden in de begroting 2023. Dit budget is gedekt door de reserve vermindering kapitaallasten.

Podium Connectcollege

In de kadernota 2020 is besloten ten laste van de reserve vermindering kapitaallasten € 145.000 beschikbaar te stellen voor de zaalaanpassing van het Connectcollege.

Hiervan resteerde in 2022 € 5.693. In 2022 is € 377 uitgegeven. Het restantbudget van € 5.316 met de bijbehorende dekking uit de reserve vermindering kapitaallasten wordt in 2023 opnieuw opgevoerd ter dekking van de nog uit te voeren werkzaamheden.

Voorzieningen Noord Westhoek De Bandert

Bij de 2^e bestuursrapportage 2021 en 1^e bestuursrapportage 2022 is een restantbudget overgeheveld van € 67.389 voor de aanleg van sport- en spelvoorzieningen. Dit budget is via de 1^e bestuursrapportage 2022 aangevuld met € 30.755 vanuit de reserve algemene jeugdbeleid zodat er een totaalbudget beschikbaar was van € 98.144.

Bij de 2^e bestuursrapportage 2022 is een inschatting gemaakt van de besteding van deze middelen. Hierbij is besloten € 49.153 over te hevelen via de reserve vermindering kapitaallasten.

In werkelijkheid was het restant € 28.214 lager. Dit bedrag wordt in mindering gebracht op de overheveling naar 2023 en gestort in de reserve vermindering kapitaallasten.

Verbetering uitstraling winkelcentrum Susteren

In de 2e bestuursrapportage 2022 is een inschatting gemaakt van de te maken kosten “verbetering uitstraling winkelcentrum Susteren” in 2022. Deze inschatting van te maken kosten bedroeg € 7.975. De werkelijke kosten 2022 bedroegen € 5.590. Voorgesteld wordt om de restant raming 2022 zijnde € 2.385 en bijbehorend dekkingsmiddel (de reserve vermindering kapitaallasten) over te hevelen naar 2023.

Vorbereidingsbudget Gebiedsontwikkeling

In de 2e bestuursrapportage 2022 is een inschatting gemaakt van de te maken voorbereidingskosten Gebiedsontwikkeling 2022. Deze inschatting van te maken kosten bedroeg € 45.395. De werkelijke kosten 2022 bedroegen € 28.135. Voorgesteld wordt om de restant raming 2022 zijnde € 17.260 en bijbehorend dekkingsmiddel (de reserve vermindering kapitaallasten) over te hevelen naar 2023.

203. Reserve kwaliteit verbeterende projecten buitengebied

Flexibele schil

In de 1e bestuursrapportage 2018 is (naast bijdragen uit andere reserves) € 100.000 uit deze reserve beschikbaar gesteld ten behoeve van de flexibele schil. In voorgaande jaren is € 49.556 onttrokken aan deze reserve. Het restant bedrag van € 50.444 wordt opgenomen in de begroting 2023 ter dekking van deze flexibele schil.

Gebiedsontwikkeling VDL/NEDCAR

In de 2e bestuursrapportage 2017 is € 67.600 aan budget beschikbaar gesteld voor onderzoeken en/of adviezen in het kader van de gebiedsontwikkeling van VDL/NEDCAR, met als dekkingsmiddel de reserve kwaliteit verbeterende projecten buitengebied. De tot op heden gemaakte kosten bedragen € 41.270. In de 2e bestuursrapportage 2022 is een inschatting gemaakt van de besteding van de restant budgetraming (€ 26.330). Hierbij is besloten om € 21.330 met bijbehorend dekkingsmiddel (de reserve kwaliteit verbeterende projecten buitengebied) door te schuiven naar 2023. De budgetraming voor 2022 (€ 5.000) is onbenut gebleven. Aangezien er voor de nadere uitwerking van de plannen nog onderzoeken en/of adviezen uitgevoerd dan wel opgevraagd moeten worden, is in de jaarrekening 2022 voorgesteld om het onbenutte budget voor 2022 (€ 5.000) en bijbehorend dekkingsmiddel door te schuiven naar dienstjaar 2023 om de kosten voor de gebiedsontwikkeling VDL/NEDCAR af te dekken. Middels deze bestuursrapportage worden het budget 2023 en bijbehorend dekkingsmiddel (de reserve kwaliteit verbeterende projecten buitengebied) derhalve verhoogd met € 5.000.

208. Reserve bedrijfsvoering

In 2022 hebben een aantal onttrekkingen uit deze reserve niet plaatsgevonden. Hier volgt een korte opsomming van de bedragen die nog niet onttrokken zijn.

Omschrijving	Budget
Frictiekosten 2022	€ 14.822
Organisatie-ontwikkeling	€ 30.279

220. Reserve restant budgetten

Middels de 2^e bestuursrapportage 2022 zijn een aantal specifieke budgetten van 2022 (gedeeltelijk) overgeheveld naar 2023 omdat de betreffende werkzaamheden naar verwachting pas in 2023 zouden worden uitgevoerd. De daarbij behorende dekkingsmiddelen worden geparkeerd in de reserve restant budgetten. Deze reserve doet vervolgens dienst als dekkingsmiddel voor de overgehevelde budgetten in 2023. Daarvoor is (per peildatum 15 oktober 2022) een inschatting gemaakt van de bestedingen 2022 en het bedrag van overheveling naar 2023. In de 2^e bestuursrapportage 2022 is besloten, dat bij de jaarrekening 2022 aan de hand van de werkelijke uitgaven, de daadwerkelijke stortingen in de reserve restant budgetten zullen plaatsvinden. De daaruit volgende mutaties in de ramingen van de reserves in boekjaar 2022 worden administratief verwerkt in de 1^e bestuursrapportage 2023. De ramingen van deze afwijkingen hebben tot gevolg dat ook de overgehevelde budgetten 2023 en bijbehorende dekkingen 2023 wijzigen.

Onderstaande tabel geeft de budgetramingen 2023, de ramingen van de inzet van de reserve restant budgetten 2023, de mutaties uit de jaarrekening 2022 als ook de aangepaste ramingen 2023 weer.

Budgetomschrijving	Budget 2023	Dekking 2023	Mutaties jaarrekening 2022	Aangepaste raming 2023	
				<i>Budget</i>	<i>Dekking</i>
Website	75.000	75.000	-6.925	68.075	68.075
Wet openbaarheid overheid	96.600	96.600	7.313	103.913	103.913
Audio visueel apparatuur	90.000	90.000	-90.000	0	0
Vervanging meubilair bestuur	90.000	90.000	0	90.000	90.000
Vervanging meubilair overig	37.000	37.000	0	37.000	37.000
Trouwzaal	50.000	50.000	0	50.000	50.000
Stelpost toekomstige uitgaven	500.000	500.000	0	500.000	500.000
Vorbereidingsbudget GO	100.000	100.000	0	100.000	100.000
Verbetering economische structuur	5.000	5.000	7.010	12.010	12.010
Ontw. Marktstr/Willibrordusplein	26.160	26.160	2.040	28.200	28.200
Woonwagenlocatie Groensebos	20.000	20.000	0	20.000	20.000
Kloosterv. St. Joost	120.000	120.000	-73.074	46.926	46.926
Bommenregeling (AU)	240.780	240.780	-182.543	58.237	58.237
Vergroening Nieuwe Markt	140.000	140.000	26.289	166.289	166.289
Vergroening Dokvast	42.000	42.000	37.240	79.240	79.240
Lanen buitengebied	35.000	35.000	21.855	56.855	56.855
Groenproj groen beh plan	30.000	30.000	-28.950	1.050	1.050
Hondenuitlaat	17.500	17.500	10.140	27.640	27.640
Wegen werken derden	14.600	14.600	-4.581	10.019	10.019
Bomenaanplant	0	0	20.025	20.025	20.025
Onderwijshuisvesting Connect College	286.000	286.000	-5.202	280.798	280.798
Werkbudget Leisurpark Bandert	35.000	35.000	-1.893	33.107	33.107
Opvang Oekraïners exploitatie-tekort Menswel Sport	100.000	100.000	0	100.000	100.000
Kerkenvisie	12.500	12.500	-7.500	5.000	5.000
Kinderopvang corona	28.800	28.800	255	29.055	29.055
Kwaliteitsborging (AU)	56.000	56.000	0	56.000	56.000
Omgevingswet (AU)	344.000	344.000	0	344.000	344.000
Implementatiebudget omgevingswet	475.000	475.000	20.684	495.684	495.684
Energietoeslag (AU)	200.000	200.000	- 45.600	154.400	154.400
Maatschappelijke begeleiding statushouders	64.000	64.000		64.000	64.000
SROI Monitoringssysteem	19.000	19.000	1.900	20.900	20.900
Versterking dienstverlening gemeente (AU)	145.864	145.864	0	145.864	145.864
Totaal	3.495.804	3.495.804	-291.517	3.204.287	3.204.287

227. Reserve duurzaamheid

Via de 2^e bestuursrapportage 2022 is een bedrag van € 515.000 doorgeschoven naar 2023 in verband met milieubeleidsplan en warmtetransitie. Via de 2^e bestuursrapportage 2022 is een bedrag van € 232.725 beschikbaar gesteld voor het klimaatakkoord. Hiervan is reeds € 185.000 doorgeschoven naar 2023. Derhalve mag nog een bedrag van € 47.725 opgenomen worden in de begroting van 2023, gedekt uit de reserve duurzaamheid.

6.3 Begrotingswijziging met toelichting, budgettair neutraal

Zoals bij de inleiding en het bijbehorende raadsvoorstel is aangegeven, wordt bij de begrotingswijziging een toelichting gegeven op budgetten met marginale afwijkingen en/of budgetten waar onderlinge verschuivingen plaatsvinden. Per saldo betreft het een mutatie die budgettair neutraal is. De programma's in hoofdstuk 3 bevatten ook budgettair neutrale wijzigingen maar hiermee worden voorstellen bedoeld waarvoor dekkingsmiddelen aanwezig in de vorm van een andere inzet van een bestaand budget of de inzet van een reserve.

Programma 6 Sociale domein

Maatschappelijke opvang en vrouwenopvang

Het Informatie voor Derden model (IV3) is een informatiesysteem dat aangeeft welke financiële informatie de gemeente moet verstrekken. Het IV3-model is in 2023 ingrijpend veranderd ten opzichte van het model in 2022. De aanpassingen betreffen een verfijning van de taakvelden van het sociaal domein, alsmede enkele verschuivingen van taken binnen deze taakvelden. Alle wijzigingen binnen de grootboeknummers zijn budgettair neutraal. Eén wijziging van € 35.000 voor de doeltuitkering vrouwenopvang van het grootboeknummer Jeugdbescherming (jeugd) naar Maatschappelijke opvang en vrouwenopvang (WMO) is nog niet verwerkt, hetgeen gebeurt in deze bestuursrapportage.

Programma 9 Economische zaken en grondexploitaties

Grondexploitaties

Bij de jaarlijkse bijstellingen van de grondexploitaties in boekjaar 2022 is bij de ramingen van enkele grondexploitaties meerjarig rekening gehouden met (tussentijdse) winstnemingen. Deze winstnemingen zijn berekend volgens de voorgeschreven "Percentage of completion- methode" (POC-methode) en komen ten gunste van de Algemene reserve Grondbedrijf (ARG), danwel worden via de ARG doorgeleid naar een andere reserve. Bij het opstellen van de jaarrekening 2022 hebben de daadwerkelijke winstnemingen plaatsgevonden, wederom berekent volgens de POC-methode. De daadwerkelijke winstnemingen 2022 wijken af van de geraamde winstnemingen in 2022, hetgeen resulteert in een benodigde bijstelling van de reeds geraamde winstnemingen in boekjaar 2023 en 2024. De aanpassing van de geraamde winstnemingen voor boekjaar 2023 en 2024 verlopen budgettair neutraal voor de gemeentebegroting.

Dit betekent dat de geraamde winstnemingen voor dienstjaar 2023 inzake de Berk en locatie Julianastraat/Emmastraat/Mussenstraat (en daarmee de storting in de ARG) worden verhoogd met € 61.376 en € 56.762. De geraamde winstneming (en daarmee de storting in de ARG) voor dienstjaar 2023 inzake herstructurering locatie Burg. Willemeschool wordt verlaagd met € 24.281. In dienstjaar 2024 wordt de winstneming (en daarmee de storting in de ARG) met betrekking tot de Loop met € 7.711 verhoogd. De winsten met betrekking tot de grondexploitaties locatie Julianastraat/Emmastraat/ Mussenstraat en herstructurering locatie Burg. Willemeschool worden vanuit de ARG overboekt naar de reserve majeure projecten. Voor wat betreft de reserve majeure projecten betekent bovenstaand in 2023 een hogere storting van € 56.762 (locatie Julianastraat/Emmastraat/ Mussenstraat) en een lagere storting van € 24.281 (herstructurering locatie Burg. Willemeschool).

7. Voorbereidingskredieten

Wanneer de gemeente overweegt om zelf of in samenwerking met een projectontwikkelaar, een (uit-leg)gebied te (laten)ontwikkelen, moeten hiervoor, met name in de initiatief- en voorbereidingsfase, kosten worden gemaakt. Vervolgens kan definitief worden besloten om de gronden al dan niet in exploitatie te nemen of de exploitatie daarvan te faciliteren. Bij een actieve grondexploitatie ontwikkelt de gemeente de gronden zelf en bij een faciliterende grondexploitatie faciliteert de gemeente de randvoorwaarden voor een gewenste ontwikkeling van gronden door een derde partij.

Het algemeen budgetrecht is een raadsbevoegdheid. Normaliter mag het college geen kosten voor grondexploitatie maken, voordat de raad hiervoor geld ter beschikking heeft gesteld. De raad kan het college echter de ruimte bieden om binnen kaders zelfstandig financiële besluiten hierover te nemen. Gezien de doorlooptijden van raadsvoorstellen is het ondoenlijk om met name bij de veelvoud aan kleinere projecten, per project een voorbereidingskrediet door de raad te laten vaststellen voordat voorbereidende kosten kunnen worden gemaakt.

Om toch in de voorbereidingsfase al kosten te kunnen maken, deze op juiste wijze te registreren en dekking daarvoor te regelen, wordt het volgende voorgesteld:

Limiet

De raad geeft het college de ruimte om jaarlijks zonder voorafgaande tussenkomst van de raad tot een totaal bedrag van maximaal € 100.000 bestedingen te doen voor de voorbereiding van actieve- en faciliterende grondexploitatie, dit met inachtneming van de volgende voorwaarden die het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) over voorbereidingskosten dwingend voorschrijft:

- De kosten moeten passen binnen de kostensoortenlijst van het Besluit ruimtelijke ordening; en
- De kosten mogen maximaal 5 jaar geactiveerd blijven. Na maximaal 5 jaar moeten de kosten hebben geleid tot een actieve of faciliterende grondexploitatie dan wel worden afgeboekt ten laste van het jaarresultaat.

De in de beginfasen te maken voorbereidingskosten zijn meestal planontwikkelingskosten, maar kunnen ook bestaan uit o.a. beheerskosten, sloopkosten, (strategische) verwervingskosten en rente. Afhankelijk van de indeling in een actieve- dan wel faciliterende grondexploitatie, worden kosten die al worden gemaakt voordat het grondexploitatiecomplex mag worden geopend, volgens het nieuwe Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) verantwoord onder '*Immateriële Vaste Activa (ImVA)*' dan wel '*Overlopende activa*'.

Overgang naar exploitatie

Worden deze plannen daadwerkelijk in ontwikkeling genomen, dan worden de onder ImVA dan wel overlopende activa geactiveerde voorbereidingskosten overgeheveld naar het actieve of faciliterende grondexploitatiecomplex.

Afboeking

De op ImVA dan wel overlopende activa verantwoorde kosten waarvan de 5 jaars-termijn in het actuele boekjaar verstrijkt, worden in dat actuele boekjaar afgeboekt ten laste van het jaarresultaat. Als dekking wordt hiervoor de Algemene reserve grondbedrijf gebruikt.

Risicobeheersing

Om te voorkomen dat op enig moment meer voorbereidingskosten worden gemaakt dan de Algemene reserve grondbedrijf kan afdekken, wordt met de verantwoording van kosten op het voorbereidingskrediet telkenmale ook een claim opgenomen op de Algemene reserve grondbedrijf.

Algemeen voorbereidingskrediet

Om de uitvoering van de projecten volgens het meerjareninvesteringsplan (MIP) te kunnen realiseren is het nodig om de voorbereiding een jaar eerder te starten dan vermeld in het MIP. Hiervoor moet jaarlijks een algemeen voorbereidingskrediet van € 250.000 beschikbaar zijn voor alle kredieten die in het MIP zijn opgenomen. In het jaar dat een bepaald project in het MIP is opgenomen, worden gemaakte voorbereidingskosten overgeheveld naar het krediet voor dat project. Op dit voorbereidingskrediet wordt niet afgeschreven.

Bovenstaande is al bepaald door de 1^e bestuursrapportage 2013. Naast bovenstaande investeringen van het MIP kunnen ook in de loop van het jaar nieuwe investeringen worden voorbereid. Deze staan dan nog niet op het MIP vermeld. Ook voor deze investeringen geldt dat voorbereidingskosten worden gemaakt, voordat een kredietvoting aan de raad wordt voorgelegd. De raad geeft het college de ruimte om jaarlijks zonder voorafgaande tussenkomst van de raad binnen het genoemde voorbereidingskrediet bestedingen te doen voor het maken van voorbereidingskosten voor (nieuwe) investeringen.

Als de raad afwijzend besluit over de kredietvoting, dan moeten de gemaakte voorbereidingskosten ten laste gebracht worden van de reserve vermindering kapitaallasten. Wordt het krediet wel gevoteerd, dan worden de voorbereidingskosten overgebracht naar het gevoteerde krediet.

